MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Một năm	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 30
Các làng và các công-sở	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 30
Sáu tháng	3 . 00	3 . 50	3 . 20
Ba tháng	1 . 50	1 . 75	1 . 60
Một tháng	0 . 50	0 . 60	0 . 55

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 150

Tarif des annonces
4e page.
Timbre de 3 francs et au-dessus de 0 fr. 10 par timbre de hauteur, sur 0 = 065 de large.
Une seule insertion . . . . 0 $ 20 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion . . . . . 0 $ 15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Vì có gì mà ta lập hội thì nhiều, thành hội thì ít ?

Ít lâu nay người mình thấy đã sinh lập hội chung phần quá. Hật chỗ này lập hội bán buôn, lại chỗ kia dựng hội kỹ-nghệ. Cái phong trào lập hội ở nước mình quả đã bồng bồng bột bột, bành-trướng quá lắm vậy. Người mình xưa nay có tiếng là tính hay cẩn thận chặt, người muốn buôn bán làm ăn thì tiền chẳng có, mà chỗ có tiền thì lại bỏ không vô ích, chẳng lợi gì cho người có tiền mà lại thiệt chung cả cho việc kinh-tế trong nước. Còn những người biết dùng đồng tiền để sinh lợi, lại hay nghi ngờ thái quá. Ai có đồng nào thì tự mình sinh lợi lấy đồng ấy, không ai chịu chung phần góp vốn với ai, thành thử người người thân cô thế cô, chỉ quanh quẩn xoay-xở những việc cỏn con, dẫu người có tài cao chí lớn cũng không lấy đâu làm ứng vốn mà làm những công việc to tát được. Cái thói hủ-bại ấy bây lâu nay hình như đã ăn sâu vào trí-não người mình, tưởng muốn gột rửa cho nó phai-nhạt đi, cũng còn phải lâu lắm mới được. Ấy thế mà một nhiên cái phong trào lập hội chung phần bỗng chốc dùng dùng nổi nổi lên như thế, chỗ này lập hội cũng có người bỏ tiền ra, chỗ kia gọi phần cũng có người đem của đến, chẳng phải là một việc đáng mừng lắm dư. Ấy đương lúc tâm lòng nhiệt-thành mới nhóm bừng bừng như vậy, vì mà công việc làm ăn được phát đạt rồi rào, thì có lo gì tâm lòng nhiệt-thành ấy của người mình không một ngày một hăng hái, mà việc công thương của người mình không một ngày một tiến bộ, mối lợi lo gì chẳng thu được nên kinh-tế lo gì chẳng mở mang. Nhưng khốn thay nào có thế đâu, hội lập lên một ngày một nhiều, nhưng hội thành được thực còn ít quá. Trong mười hội lập lên buôn bán, hỏ để đã được lấy một hội khả dĩ vững bền. Khiến cho ta thoạt thấy lập hội mà mong bao nhiêu thì lúc thấy vỡ hội lại lo ngại ngần nấy. Than ôi ! các nhà ưu thời mẫn thế đã tốn biết bao công hô hào cổ võ, mới nhóm được ngọn lửa nhiệt thành trong tâm não người mình, thế mà trong buổi ban đầu, lợi chưa thấy đâu đã chỉ thấy những hại, của đau con xót, sỉ là chẳng ngã lòng thoái chí, ví bằng ngọn lửa nhiệt-thành kia mà rồi lại bị tro tàn người lạnh vùi rắp đi thì biết đời nào mình lại nhóm cho nó bùng lên được nữa, đó chẳng là một điều đáng lo lắm sao.

Vẫn biết rằng muốn việc ở đời, thành bại xưa nay cũng là một lẽ thường. Người buôn bán giỏi giang đến đâu chắc gì chẳng có khi thua lỗ, chứ ai dám mười phần đắc thắng cả mười. Nhưng người, các nước buôn bán thua lỗ là một sự bất kỳ chẳng may, chứ không đau thấy sự thất bại hầu như đã thành lệ như ở ta thế vậy. Mà xét ra mỗi khi một hội nào của mình lại thất bại thì ai cũng kêu rằng bởi không được người chủ trương. Mà thật thế, một hội thành hay bại là do ở người chủ-trương hay hay dở, cái lẽ đó là lẽ tất nhiên. Vì như người chủ-trương lòng lang dạ thú, chỉ định những mưu bóc lột của đồng bào thì hội khỏi sao thất bại được. Mà nhất là đương thời buổi vàng thau lẫn lộn này bọn lừa người lấy của ấy lại nhiều lắm. Phàm người ta dương lúc sẵng sốt về một việc gì, thường hay ít cân nhắc thiệt hơn, bọn ấy biết cái tâm lý người ta như thế, nên chúng nhân lúc cái phong trào lập hội đương sôi nổi này mà rủ những người chân thật vào trong cạm bẫy của chúng. Cái tội ác của bọn lường đảo ấy ít lâu nay các nhà ngôn luận kể đã nhiều, tôi chẳng muốn nhắc lại làm chi nữa. Nhưng ta thay người ta phải lừa một lần, thì lão sau tất là phải phòng giữ, chứ sao người mình lắm kẻ để cho chúng lừa hết lần này đến lần khác ; cũng một tấn kịch ấy, chúng chỉ thay đổi có mấy vai tuồng mà chúng có thể lừa hết tao ấy đến tao khác được, thì quả đáng lắm kẻ thật-Những quân lừa người lấy của thì đời nào nước nào cũng coi khinh rẻ đã đành, song chỉ nên trách riêng những người bị lừa ở nước mình sao mà khờ dại quá thế, để cho chúng lừa mãi đến bao giờ mới thôi.

Ừ mà sao người mình khờ dại thế nhỉ ? Xét ra trước nhất là bởi người mình kém cái trí phán đoán. Phàm việc gì cứ thấy nói làm sao thì báo-hao làm vậy, không biết suy-dĩ xét lại cho cẩn thận mới làm. Thấy nói lợi thì quẳng tiền ra, chứ cũng chẳng biết tính toán xem lời nói đó có lẽ hay không đã. Tính đã khờ dại như thế, lại gặp phải kẻ xảo ngôn thì tránh sao khỏi mắc lừa mắc lận được.

Thứ hai là bởi người mình có cái tính hiếu danh. Lắm người bỏ tiền vào hội, tính toán những cuộc trước sau thì ít, mà mong chiếm được cái chức vị gì trong hội thì nhiều. Nếu chi những kẻ lừa đảo điêu ngoan nó lại khéo bịa đặt ra những cái chức vị hão huyền để tặng cho, thì có khi lắm kẻ bán nhà bán cửa mà vào hội cũng có. Nhưng biết đâu cái chức vị hão ấy không được mấy ngày mà tiền nhà ném ra không được xem tấm nữa.

Ba là người mình có cái tính a-dua. Đọng có ai đâu rủ vào hội, cứ thấy có tên một vài người có danh vọng vào, phần nhiều, thì cũng a-dua nhắm mắt, mà kỳ liều tên mình vào nốt. Thế cho nên mới khi những quản lừa đảo khôn ngoan thoạt để xướng lên một cái hội mới thì việc đầu tiên là chúng cố đi xin lấy tên mấy nhà có danh-vọng kỳ trước, thì về sau tự khắc mọi người khác cứ cắm đầu mà ký theo, thậm có kẻ vào hội mà chẳng biết điều lệ hội thế nào nữa cái tính a-dua như thế thảo nào mà cứ bị lừa là phải lắm, chứ không oan.

Bởn là người mình có cái tính nể hão. Hoặc có kẻ đến rủ vào hội chung phần, dẫu trong lòng biết rằng kẻ ấy vốn tư-cách chẳng ra gì, nhưng nếu họ ra công kêu nài mãi, mà nhất là họ chỉ xin mình dự một phần nhỏ gọi là, tính ra cái thiệt hại chẳng là mấy, thì cũng nể lòng không nỡ từ chối. Lại kỳ nữa, là đến khi họ đã đỏ ngòn lửa gạt ra rồi, chính mình có biết rành rành, nhưng lắm khi vì cả nể mà cứ ngơ đi, không muốn xuất đầu lộ diện mà tuyên bố cho mọi người biết, e chúng lại oán thù chăng. Không biết rằng mình là người biết mà để cho chúng lường gạt, vẫn biết chính mình, không phải hại mấy, nhưng vì mình mà hại lấy cho người chẳt thực biết bao.

Cứ kể ra cái khờ dại của người mình còn nhiều, nhưng tóm lại cái tệ của ta về sự hội lập thì nhiều, hội thành thì ít, tưởng ác-cản nó phần nhiều chính là ở mấy cái thói ấy mà ra vậy.

N. T. C.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris ngày 1er Février 1923

Hội than nỏ. Ba trăm người bị hại

Ở Bethen có tin đến nói rằng trong một mỏ than kia vì hơi than nổ, đất đá đổ xuống, ba trăm người thợ than bị chôn sống.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 2 Février 1923

Tại tòa trị-sự hội Vạn-quốc

Ngày hôm thứ năm, M. Balfour hội-trưởng hội-đồng coi về việc nước Áo đã đệ trình bản tờ trình của hội-đồng. Trong bản tờ trình ấy có nói rằng hội-đồng đã gây được nhiều thiện-quả.

Tòa tư-sự ưng chuẩn điều khoản của viên đại-biểu nước Tchécoslova quie xin hội Vạn quốc khuyên các nước nên chóng ký các giao-ước thương-mại với nước Áo. Các đại-biểu Ý, Pháp, Anh bèn nói rằng bản chánh phủ đã bắt đầu điều-đình về việc đặt các giao ước thương mại.

Viên thủ-tướng Seipel có nói : Nước Áo rất mong mỏ được công-thái tại ngoại-quốc, và các nước bãi các thể-lệ ngăn trở cho việc thông-thương.

M. Viviani có đọc diễn-văn khen hội Vạn quốc đã gây được công việc ích lợi, và chúc cho M. Seipel nên ra công cổ sức mà theo đuổi cho công cuộc được hoàn-toàn.

Cuộc hội nghị giảng hòa Đông-âu

Tiền bạn coi về việc các cơ-bộ Đông-âu đã hội-nghị sáng hôm thứ năm. Lord Carzon chủ-tọa. Có MM. Tchitchérine Vorowky, và Behrens dự nghị.

Ismet Pacha có nói nước Thổ đã chịu để cho chiến-thuyền đi lại trong các cơ bể, thực là đã chịu thiệt thòi lắm lắm. Nước Thổ rất ưa cuộc hòa-bình, nhưng cũng muốn được quyền đóng quân ở Gallipoli, và ở Đông-bộ đất Thrace.

M. Tchitchérine là đại-biểu nước Nga, có nói : Trong việc này, các nước không điều-đình thương-lượng với nhau chỉ cả, vậy nếu bên giao ước về việc này không có chữ ký nhà nước Nga, thì nước Nga không có công-nhận và cứ giữ cái quyền tự-do hành-động vậy.

Lord Carzon đáp lại Ismet Pacha rằng việc bãi các đồn quân đi nguyên đối với nước Thổ cũng chẳng có gì là mới lạ, vì người Thổ cũng đã ưng bãi các đồn lính ở Thrace kia mà. Ông lại nói cứ như ở hòa-ước Sèvres thì nước Thổ chỉ được để có bảy trăm người ở Constantinople thôi, mà theo như tờ hòa-ngôi mới thì số quân lính được tăng lên làm mười hai nghìn người. Vậy nước Thổ không cần phải đóng quân lính ở Gallipoli và ở Thrace. Sau ông lại đáp lại M. Tchitchérine rằng cái ý-kiến của nước Nga khác hẳn cái ý-kiến của mười một nước tại hội-đồng. Trong bản giao-ước này không có chữ nước Nga ký, liệt-quốc rất lấy làm tiếc, và mong rằng sau này cũng có ngày nước Nga sẽ ký vậy.

Việc trú binh tại nước Đức

Từ nửa đêm hôm thứ tư đến giờ, tài việc cấm chở than ở hạt Ruhr vào các hạt không có trú-binh đã thực-hành được hoàn toàn. Bao nhiêu tàu hỏa xe chở than đến các hạt không có trú-binh, thì các nhà thương-chánh nước Pruse đều bắt đứng lại, mà hợp làm hỏa xa nước Đức cũng không có không cự lại. Ở nhà ga Worhaslp là nhà ga chở than nhiều nhất trong miền Ruhr, sáng hôm nay đã bắt được 35 đoàn xe than. Các đoàn xe ấy sẽ đem sang Pháp và Bỉ. Ở A'x-la-Chapelle có tin rằng có hai đoàn xe chở than đã khởi hành sang Pháp.

Đại tướng Payot đã lập một sở để trông nom việc vận tải trên các sông. Sở ấy sẽ trông nom việc vận tải lương thực cho binh-lính, và cũng có cho tàu thuyền đi lại với các nước trung-lập, như là nước Thụy-điển và nước Hà-lan.

Báo *Le Temps* lại nói hai chánh-phủ Pháp và Bỉ lại bị ép cho các chủ mỏ than, nhất là các mỏ ở Rockinghausen phải nộp than cho hai nước ấy.

Ở Dosse'dorf dân sự đã bót chống cự. Đại-tướng Simon đã bãi cái đội lính đi tuần, và bãi lệnh bắt đóng cửa các công-quán.

Các chủ hỏa xa ở Prusse và ở Bavière đã giảm cái giá tiền cước hỏa xa xuống tới 10 cho đến 20 phần trăm lại các hạt không có trú-binh

Nước Đức chưa nộp 500 triệu marks or, mà trước kia định hạn đến 15 Janvier phải nộp, mà sau lại hoãn đến 31 Janvier.

Hoa-kỳ đối với việc trú-binh tại nước Đức

Ông nguyên lão nghị-viện David Reed có đọc diễn văn tại nghị viện để phản trần mọi lẽ đích đáng về cái thái độ của nước Pháp đối với nước Đức, thì trong bụi ngày giờ ông chận được 1.500 lá thư khen ông.

Quan A. Sarraut ở Mỹ trở về

Quan A. Sarraut đã xuống tàu ở New York để về Cherbourg.

Tin Trung-hoa

Ngày 25 Janvier 1923

Hưng-cảng đặc-điện

Quân Quảng-tây đã thu hồi giới của toàn quân Đàm-khải-tú. Hai bộ giao chiến ở Quán-âm-sơn trong 3 giờ đồng hồ. Đề thn-phục được pháo-đài ở Hồ-môn. Trần quỳnh-minh nói với Sái-thành-Hoán xin quân cứu-viện, Hồ-hán-Dân đã nhận chức lĩnh-trưởng, đã xác định không thay đổi gì nữa. Hiện đã quyết nghị rằng qua năm mới về Cựu-kịch nầy sẽ tiến đánh Huệ-châu.

Vấn đề thống nhất

Long-tế-Quang đã bàn với Tào-Côn mưu việc thống-nhất. Trong mấy ngày nay đã đặt tiệc mời các nghị-viên Lưỡng-Việt.

Thảo-tặc-quân

Thảo-tặc-quân lông bộ đã chỉnh-thức hạ lệnh trở về Việt-đông quản sĩ nghe lệnh, mừng rỡ lạ thường.

Ngày 26 Janvier 1923

Hưng-cảng đặc điện

Nhà thuốc sống tại Quan-âm-sơn bị cháy, tổn-hại rất nhiều. Giặc-quế-quân đã tụ họp tại Thạch-long, để tiến đánh Huệ-châu. Ngày 55 vừa rồi, Lý-phúc-Lâm tự Hưng-cảng về Quảng châu. Điện-quế-quân cự-tuyệt các quân-đội khác, không cho trú-trát tại Quảng châu. Dương,tây-Nhâm đã nhận chức. Trương-khai-Nho thông điện xin từ chức.

Việc bầu tổng-thống

Hôm hai trăm nghị viên thông-điện phản-đối việc tuyển-cử tổng-thống ở trước khi hiến-pháp chưa thành lập.

Tư-pháp tổng-trưởng

Tương-thiệu Tăng quyết định lấy Trinh-Knắc làm tư-pháp tổng-trưởng. Lê-nguyên-Hồng cự-tuyệt không được cũng phải cải ẩn cho khắc triện Trinh Knắc đều nhận chức.

Hòa cục hiến-pháp

Lê-nguyên-Hồng đã định thương-nghị với Tôn-trung-Sơn về hòa-cục hiến-pháp, hiện đã phái Chương sĩ-Thuyên sang Thượng-hải để yết kiến Tôn-trung-Sơn.

Ngày 27 Janvier 1923

Hưng cảng đặc-điện

Ngày hôm nay Tôn tổng thống đã định từ-giã Thượng-hải trở về Quảng châu. Hồ cầu-Dân được bầu làm Quảng-đông quốc-dân đảng chi-bộ bộ-trưởng Quế-quân thu trật-tự giới của quan Đàm-khải-Tú và trụ trát tại Bạch-vân-sơn. Quảng-châu các quân họp tại Hà-nam không cự việc trước giới Hồ-hán-Dân đã nhận chức tỉnh-trưởng.

Tư-pháp tổng-trưởng

Vương-chính-Đình đã từ chức tư-Pháp tổng-trưởng, quốc-vụ-viện đã cải bổ Trinh-Knắc.

Tin Tôn-trung-Sơn

Việt-nhân ở Hồ-nhinh nghe tin Quảng châu xã-hoàn xin Đường-thiệu Nghi ra đề duy-trì đại-cục cho Việt-đông mà không nói đến Tôn-trung-Sơn thì có ý đại bất-bình, định khai đồng hương-hội bàn về việc ấy.

Tuyển-cử tổng-thống

Việc tuyển cử tổng-thống nhân vì Việt-cục biến cải, nên lại tạm hoãn.

Bài ca Âu-trí-viên

Theo lời Ngô-thì-Quyện nữ-sĩ thì cuộc thi bài ca Âu-trí-viên này cũng lần-lượt đăng báo như cuộc thi thơ nước lụt của bản-quán năm xưa, để nghe những lời bình-phẩm của khách làng văn, rồi sau mới bàn đến việc điểm-duyệt. Vậy xin nói để các ngài biết rằng các bài đăng ở mục này chưa có phần hơn kém trên dưới chi cả, mà còn rọc phách giấu tên, thì đánh số thứ-tự mà thôi.

LI

Mẹ cha mang nặng để đau.
Sinh thành nghĩa cả tựa hồ non sông
Từ sơ tiếng khóc lọt lòng.
Sinh ra cha mẹ ấu mong có ngày.
Mong ta trong tuổi thơ ngây,
Có người dạy dỗ có thầy bảo ban.
Một mai thì giới khôn ngoan,
Làm nên danh phận rỡ ràng mẹ cha.
Hiếm vì bác mẹ chẳng ta,
Nhà nghèo không thể nào mà dạy soi.
May sao nhờ có nhờ trời,
Kia vườn Âu-trí ai người dựng ra.
Rõ ràng phúc đẳng bà sa,
Cái tình yêu giống thật là đáng ghi.
Nuôi ta từ thuở tấp đi,
Dạy ta cho biết lễ nghi mọi điều.
Tốn công tốn của bao nhiêu,
Mong cho nói giống có nhiều người hay.
Đề mà tranh cạnh sau này,
Cái thang thiên-hạ theo thầy bước lên.
Công người ta há đám quên,
Báo ơn cố gắng cho nên thân người.
Nên người có lịch cho đời,
Giang-sơn gấm vóc vẻ vời thêm hoa.
Dịch đình tay vỗ miệng ca
« Chúc vườn Âu-trí nước nhà muôn thu.
Chúc Khai-trí hội cơ đồ dài lâu »
Cuối cùng ta chúc một câu :
« Bao người tử-thiện sang giàu hơn xưa ».

LII

Ngọ có Bảo-hộ phất phơ
Tân văn tiếng trống xa đưa mọi vùng.
Nay vâng khai trí tiến-đồng,
Đồng-bào ta hẵn nức lòng xin theo.
Nghèo ngào tháng Thuần ngày Nghiêu.
Ấu chơi đó cũng liền deo suốt ngày
Nay trong xã-hội đặt thầy,
Học hành vì cũng như cây nối dần.
Sớm khuya học tập ân cần,
A b k là lần cho quen.
Muốn dân được thỏi an trên,
Khắp hòa nam nữ thiếu niên mọi nhà.
Mỗi tên hai tiền ba,
Bốn năm các bảy đã ra con nhà.
Dạy từ bậy tuổi dạy ra,
Dạy bài Quốc ngữ vẫn ca lỏ tường.
Muốn dân học tập ân cần,
Mai ngày khôn lớn học trăng học thì.
Học thì toán học lễ nghi,
Học cho cách vật trí tri mọi nghề.
Khắp nơi thôn lỏ nhà quê,
Muốn cho ai cũng thông trí đề mà.
Riêng tâm vẫn tưởng nước nhà,
Kẻ xưa chưa để học hòa như nay.
Bảo-hộ nhờ có Thái tây,
Văn-minh thông tỏ nhờ tay đại-biểu.
Chữ rằng khẩu tạng tâm truyền,
Là ca lượng bể-dật thuyền độ mê.
Gẫm thấy lại tiệc gần quê,
Anh em ta phải rủ rê học hành.
Ai hay có trí mới thành,
Ấy vườn Âu-trí thì hành từ đây.
Làm gì cũng phải có thầy.

Ta nên cải-lương cách ăn tết

Bản-quán lại tiếp được bài nóng, vậy cũng xin đăng báo cho rộng đường dư-luận.

Trong số báo ra ngày 30 Janvier vừa rồi, ông Tuyết-như Tăng-xuân-Mai có bàn về cách ăn tết nên cải-lương thế nào. Ông bàn như thế thì thực là hợp thời và khỏi tốn cho người mình lắm. Nhưng phàm việc gì cũng vậy trong cái lợi bao giờ cũng có cái hại. Cách-ngôn Pháp có câu rằng : « *Tout médaille à son revers* », nghĩa là đồng tiền nào cũng có mặt đẹp và mặt xấu. Vậy cứ như ý ông T.-x.-M. bàn như thế thì có phần quá ư nghiêm-khắc, về cổ điển-lễ-tiệc ở trong. Tôi viết bài này không phải là phản đối gì ông Mai, chẳng qua là thêm một cái ý kiến vào bài cải-lương ăn tết, còn việc nên hay không để cổ độc-giả luận đàm.

Cách ăn tết của ta mà bảo rằng phiền-văn thái quá thì cũng phải, nhưng chỉ phiền riêng về những kẻ lấy sự ăn tết, thưởng xuân mà quên mất đêm mai miệt vào đám cờ sòng bạc mà thôi, còn những việc may xống áo, sắm đồ đạc, mua tranh phèo, mà cả không nên thì thật là tốn tiền, lắm lắm.

Chính khi nói về sau tại là tốn thì tôi hãy xin giảng nghĩa tết là gì ? — Tết là ngày đầu năm mới, là ngày ông Hóa-công thêm cho ta một tuổi mà ta được thêm một tuổi là là hơn được đầu hay là phải ; ấy là ta ngày hoặc sang xuân mới, khi giờ tết đến, nước vỏ vui tươi, trăm hoa

đua nở. Vậy tết há có lẽ nào phải là một ngày ta đáng vui mừng mà chào đón chúa xuân hay sao ?

Tết Nguyên-đán mà so-sánh với mọi tết khác như tết Hàn-thực, tết Đoan-ngọ, tết Trung-thu. v. v... thì khác nhau nhiều lắm, vì các tết vừa kể đây là tuyên các ngày kỷ-niệm người xưa cả.

Người Nam ta, trừ ra một ít người ở thành thị giàu có thì sung-túc, còn thì ai cũng phải là một bộ của Nghị-viện. Hội có thành cả Mai-tre phu-nhân đến dự tiệc vì trong buổi chiến-tranh phu-nhân có làm khán-hộ nhà binh, bị thương ba lần, có Bảo-đẩu bội tinh và chiến-thắ bội-tinh.

Ghi ân quan Toàn quyền Long

Các thôn xã trong tỉnh Cần-thơ có đặt lễ ghi ân quan Toàn-quyền Long trong chùa Nho-nai. Nhân phái-bộ của Nghị-viện có đi kinh-lý qua tỉnh bỏa-lò. Lúc lâu nàng mới thấy cha ra, mình lấy, mặt vỗ, vội vàng chạy lại mừng mừng nỡn tỉ. Ông trông thấy con đang nhan tiêu tụy đành nuốt thầm giọt lệ, lồng thồng lắt con ra về. V. nương kể công đức người và cho cha nghe, ông cảm kích bội phần, khen cho người đời này ít ai được như thế. Các bạn đã được tin ông ra, đưa nhau lại thăm. Ông đã trải qua nhân tình thế cố nên không muộn nào, quan phủ nỗ lời con nên ý thuận.

Về phần V. Nương, nàng cũng được vui lòng chắc rằng ngoại không phải ngán vẫy, hồng ngâm không phải chuột vọc, nhưng ngại lại đến thân mẫu sớm cuối hạc chiều trời, và nuôi bấy lâu xa cách, lại những gan vàng thần thức, lệ ngọc chứa chan, ra than vào khóc.

Cho hay khuôn xanh độc-địa, trên khách má hồng chi lắm tài Chữa

Nhà vô-tuyến Bạch-mai. — Trong tháng Janvier nhà vô-tuyến Bạch-mai nhận được 56,724 tiếng, và gởi đi 21.236 tiếng, cộng là 77.959 tiếng.

Chủ-nhân mới nhà Chớp-bóng PALACE có lời kính-cáo để các quí-khách biết rằng bắn-hiệu định đóng cửa để tu-bổ nhà Chớp-bóng lại cho được chỉnh-tề hơn trước.

Bằng Sơ học Pháp-Việt đã làm xong. — Bằng Sơ-học Pháp-Việt (certificat d'études primaires franco-annamites) năm 1922 đã làm xong rồi. Vậy học-trò trường nào thi cử bỏi ông các trường ấy mà lĩnh. Những học-trò tư (candidats libres) thì từ ngày thứ hai 5 Février 1923 trở đi cứ đến nhà Học-chính Bắc-kỳ (Direction de l'Enseignement primaire) mà lĩnh, sáng từ 9 giờ đến 10 giờ và chiều từ

Document sponsored by the Vietnam Digital Newspaper Archive Project

mọi tết khác như tết Hàn-thực, tết Đoan-ngọ, tết Trung-thu, v. v... thì khác nhau nhiều lắm, vì các tết vừa kể đây là tuyên các ngày kỷ-niệm người xưa cả.

Người Nam ta, trừ ra một ít người ở trong thành phố, còn thì toàn là kẻ phải làm ăn vất vả : mùa rét thì buốt cóng đến tận xương, mùa nực thì chảy lưng ướt cật, ăn không dám ăn, sắm không dám sắm, mặc không dám mặc, mà nói cho phải ra nữa thì là không đủ ăn tiêu. Nếu không có tết Nguyên-đán thì có lẽ những người đó cả đời không biết miếng thịt, miếng giò cái áo nọi đẹp bao giờ. Thế chẳng đáng thương tình hay sao ?

Đó là cách ăn mặc, còn cách chơi-bời thường xuân thì dân ông ta thường dùng đến câu đối, bức tử-bình, chậu thủy-tiên, dành hoa cúc, chàng pháo đỏ. Thật là một cách chơi tao nhã, nên đúng lắm. Ông Tăng-xuân-Mai cho thế là tế-mỉ thì thật lại là lắm lắm. Sắm những vật ấy đã không mất mấy đồng tiền lại được hưởng mùi thơm, ngắm cảnh vẫn hay như thế còn gì hơn nữa !

Khi tết đến nhà người này mừng tuổi người kia, người kia chúc tụng kẻ khác, cái sự chúc đó không có gì là hại là phiền, nhưng nếu cứ đồng lần mà đến chúc nhau thì có phần mất thì giờ vô ích. Cho nên khỏi phải cái thì giờ vô ích đó mà được chúc tụng nhau thì gì bằng ta nên rủ thân bằng cố hữu đến ngày giờ hôm đó lại họi họp ở chỗ nào tiện, rồi cùng đến mừng tuổi và chúc mừng nhau thì há chẳng tiện lắm ư.

Ông T.-x.-Mai lại nói rằng nên bắt chước những người Thái-tây ăn tết một hôm mà thôi. Tôi xin thưa rằng nước Tây với nước Ta khác nhau nhiều. Người nước Tây làm ăn không khó nhọc như ta, họ kiếm đồng tiền có phần dễ, nên cách ăn mặc của họ thường ngày dùng với ngày tết không có khác nhau mấy. Còn như ta, không có ngày tết thì không bao giờ được lúc thong dong nghỉ ngơi, ăn miếng ngon mặc cái tốt (đấy là nói riêng về một hạng người mà thôi). Nay bảo rằng nên cải lương cách ăn tết mà ăn một ngày thôi, tôi thiết tưởng ăn tết ba ngày là tục của ông cha ta để lại, thì nay ta cứ theo như thế. Vả dùng ăn một ngày mà ăn ba ngày cũng không hại gì cho mấy, huống chi là làm việt về trong 365 ngày mà được nghỉ 3 ngày thì đã lấy gì làm quá.

Còn việc cúng đồ tổ tiên trong ngày tết mà bảy cỗ bàn thì tôi cũng tưởng là nên, vì đó là cái lễ phép trong gia-đình mà thôi. Trong gia-đình, trong ngày tết thì đủ mặt con cháu, xa gần đâu đâu cũng về mà mượn mâm cỗ làm vui. Có lẽ nào các con cháu ấu uống vui chơi mà trên bàn thờ ông vải chỉ có cốc nước lạt nước hay sao ? Vậy thì trước khi ăn uống, ta hãy bày lên bàn thờ rồi sau con cháu sẽ hưởng. Tưởng không có chết gì là hại là phiền ở đó, mà đã không hại, không phiền thì tết ấy nên làm mới phải.

Ta chỉ nên phàn nàn có một điều rằng đến tết thì biết bao nhiêu người ngoại 3 ngày tết ra, còn say đắm vào phận đỏ đen, lấy tết rằng hãy còn mùa xuân thì ta hãy còn chơi xuân. Ôi ! ngao ngán thay cho cái lối vô lý đó. Có biết đâu rằng « cờ bạc là bác thắng bần ». Việc cải-lương cách ăn tết là việc làm cho tiệt nọc những kẻ có bạc cả mùa xuân đó.

Mận-tàng : Đặng-minh-Bách.

Điện-tín Saigon

Ngày 1er Février

Phái bộ của Nghị-viện

Sáng hôm nay, phái-bộ của Nghị-viện có tiếp các hội-viên phòng Thương-mại, và phòng Canh-nông, các ông xã-trưởng Saigon và Chợ-lớn tại phủ Toàn-quyền. Các đại biểu các báo Tây, Nam đều có mặt ở đấy. M. Outrey có nói : Công việc chánh-phủ định làm trước nhất là đường hỏa-xa Saigon — Cần-thơ — Bắc-liêu. M. Valadès có nói về việc gia hạn cái độc-quyền cho nhà Đông-pháp ngân-hàng. Ông nói : khi nào bản giao-ước về việc ấy ký xong, thì sẽ đặt thêm ba chi điếm nữa, là ở Qui-nhơn, Cần-thơ và Bắc-liêu.

Ngày hôm thứ bảy này, hội Ái-hữu cần các nhà cựu-chiến sĩ sẽ đặt tiệc champagne khoản-đãi các ông nghị-viên là cựu-chiến-sĩ và gả phái-đẹp hội tinh và chiến-thử hội-tinh.

Ghi ân quan Toàn quyền Long

Các thôn xã trong tỉnh Cần-thơ có đặt lễ ghi ân quan Toàn-quyền Long trong chứa Nhơ-nai. Nhân phái-bộ của Nghị-viện có đi kinh-lý qua tỉnh ấy, thì các nhà thân-hào có thỉnh phái-bộ đến dự lễ. Các thân-hào có thỉ lễ theo lối Âu-nam. Ông hội viên quản-hạt Võ-văn-Thơm có đọc diễn văn thỉ ông Outrey đáp lại.

HÀI ĐÀM

Bàn về tết

Bây giờ chẳng bàn về tết thì còn bàn gì hơn nữa. Nhưng bàn về tết thì bàn chỉ được bây giờ ? Âu là ta bàn xem gần tết thì những ai mừng, ai lo?

Mừng thì 23 này có 3 vợ chồng ông táo. Hãy kể vì dụ cả xứ Nam-Việt chỉ có 3.000 nhà cùng mỗi nhà thôi thì mỗi ông, mỗi bà một năm chẳng được 3600 cái mũ, nghĩa là một ngày một đêm có thể mà được tới mười lăm ! Đêm cũng trở dậy thay mũ, thế nhỉ !

Mừng nữa thì 26 này lại có các ông làm việc nhà nước được lĩnh nửa tháng lương trước. Nửa tháng lương tiêu tết, thú nhỉ ! Nhưng ta tiêu những gì cho thú ? Chẳng biết ý các ông thế nào, chớ như ý tôi thì có một điều thứ nhất là quanh năm đi làm cơm cơm chỉ cuốc đổi mà đều có đi xe tỉnh cùng cưa đôi với thằng cu-li xe từng đồng kẽm, vậy tết đến ta phải thuê một cái xe ô-tô đi một vài giờ cho thỏa hai đầu gối ! Ở mà phải, Phải lắm. Ai biết ngày rung mình cuốc bộ : nhưng hãy biết ngày tết ta đi ô-tô đã !

Đó là những người mừng. Thế còn ai lo ? — Người công nợ ? — Không phải. — Kẻ ngộ-độc chứ ? — Cũng không phải. Thế ai ? — Lũ gián, lũ nhện ! Mà chỉ những con giản, con nhện ở các tỉnh-thành phải lo mà thôi. Ừ mà thực thế, những nhà quanh năm không bẻ ai cầm đến cái chổi mà khai cuông, tết đến cũng phải móc máy cho hết các xó-xỉnh thì giản nhện biết nú vào đâu ? Vậy, hỡi hỡi giản nhện ! Thế là mấy hôm nữa các mi sẽ phải làm hi-sinh cho sự ăn tết của chúng ta đó !!

Yên-Sơn

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Câu chuyện thương tâm (1)

(Tiếp theo)

Từ đấy người và buôn bán nuôi cho V. nương học. Một hôm giới mưa, bảng ế bán từ sáng đến trưa được có hơn bảo bạc. V nương mười một giờ tan học ở trường về, bụng đói như cào, bảo và nuôi giọn cơm ra ăn. Ôi ! bữa cơm độc có bát nước dưa ở giữa mâm, nàng biết ý, ấu nỗng làm ra dáng tươi cười để cho và nuôi khỏi phiền, nhưng nuốt mãi sao cắt, chỉn khúc lợ vô. Nàng nghĩ thầm rằng : « Nếu ta còn mẹ có đâu đến nỗi nay, ấy là còn may được người và nuôi tử-tế, nếu không thì biết khổ sở đến thế nào. Ôi mẹ ôi, mẹ ở nơi chín suối có thấu tình cảnh này cho con chăng ? Người ta thì cha mẹ, anh em vui vẻ, con đây luống những ra một thân, vào một bóng, âm thầm chiếc bóng năm canh ngày sau khắc như mẹ như đại. Kia chị em người ta thuở tha quần lọ áo kia, lên xe xuống ngựa ; còn ngẫm đến thân con thêm nỗi thẹn thùng, mẹ ơ. Thôi thì hồn mẹ có khôn thiêng phù hộ cho cha con thoát vòng hoạn nạn, ấy là con thỏa lòng. »

Thấm thoắt thoi đưa, ngày qua tháng lại đã hơn một năm trời, ông thân sinh nàng V đương bị nạn. Ông chịu nhiều nỗi chua xót, nhưng cũng ngậm đắng nuốt cay, biết kêu làm sao, oán làm sao bây giờ. Ông nghĩ bao nhiêu lại giận thay cho những quân đen bạc, khi vui sướng thì tôi tới báo bác mặn mà hơn lúc Đào-viên kết nghĩa, nay gặp con hoạn nạn nào ai tri thức, nọ người làm-giao ? Phận thương nhớ con, phần trách thói đời điêu bạc, ông ra thâm vào sầu, bên khoăn tắc dạ, nỗi lòng càng nghĩ càng cay đắng lòng. Một hôm có giấy quan trên tư xuống, bảo ông ngày mai được tha, ông được tin ấy thoè người báo cho con biết. V. nương vui mừng khôn xiết, tang tảng sáng đã chàng người và nuôi đứng đợi trước cửa

xa cách, lại những gạo vàng thổn thức, lệ ngọc chứa chan, ra than vào khóc.

Cho hay không xanh đạo-đức, trên đời khách mà bằng chỉ lắm tài. Chữa được bao lâu đã nhận được thư bố chồng báo chàng bị bệnh vừa mất. V. Nương nỗ đau-đớn, tất phận, muốn cho một đạo can nghiệt đứt giây phong trần, những nghĩ lại đến ơn sinh thành lấy ai báo đáp mà phải ngậm đắng nuốt cay. Vừa rồi ông thân sinh nàng đi luyện-quang nhận việc làm. Ông với song thảo để là chỗ thân tình nên gửi nàng ở đấy sớm khuya cùng tiện-nuội bầu bạn.

Bạn tôi nói xong, cứ ý buồn dữn, còn tôi cảo từ ra ngắm nghĩ đến câu chuyện thương tâm ấy muốn rằng vì khách mà hồng mà trách hỏi trời xanh.

Hoàng-đình-Phụng.

VIỆC HÀNG

Giá bạc. — Kể từ ngày 3 Février này, giá bạc ở kho Nhà nước định là 8 f. 80

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 3 Février 1923* : 3 /. 57.50 — 5/ 1915 19.6 73. 05 4 /. 1918 60. 60. — 5%. 1920 87 65. — 6/. 1920 87.05.

Hội-đồng tổ chức Hội-chợ — Hội-đồng tổ chức Hội-chợ đã họp sáng hôm nay hồi 10 giờ tại phòng Thương-mại Hanoi có M. Aviat làm hội trưởng.

Ông hội trưởng có đọc tờ trình về sự kết quả về đường lý tài của Hội-chợ năm 1922 và các khoản chi thu của Hội vừa rồi.

Sau ông hội trưởng lại hỏi ý-kiến Hội-đồng có nên đề các nhà thương-mại bên Pháp cũng đến dự cuộc Hội-chợ này không, mà nếu nên, thì phải làm ngay những nhà mới nữa, phải lấp những sở đâm ở trong trường Hội-chợ và phải xin một khoản tiền khá lớn.

Về ngày mở hội-chợ năm nay thì Hội-đồng định mở từ ngày 2 cho đến 16 Décembre.

Sau nữa ông hội-trưởng có nói rằng quan Thống-đốc Cognacq xứ Nam-kỳ đã định trong tháng sáu tây này thì mở tại Saigon một cuộc Hội-chợ riêng về nghề nông-phố, và phòng Thương mại Saigon cũng định tổ chức một cuộc Hội-chợ buôn bán và có những trò vui vào trong tháng chạp tây này.

HOTEL DES COLONIES
HANOI
Chỗ nhà sẽ 82, phố hàng Trống, nay dọn một phòng riêng để tùy thích các qui-khách muốn dùng riêng hẳn ở đấy cho biệt-tịch hay ngồi chung ở đâng nhà cũ nay cũng thế.
Người làm trong Hôtel hiện nay đổi mới cả. 3531

Hội-đồng nhà hát. — Chiều hôm nay, tại phủ Thống-sứ đã họp Hội-đồng bàn định làm điều lệ cho việc lĩnh trưng nhà hát Tây ở Hanoi và Haiphong trong vụ sang năm.

Tối thứ hai nay có nước đến. — Bến tối thứ hai nay là 5 Février hồi 9 giờ 15 sẽ có nước nước đến, họp lại trước cửa nhà Thương-chính đường bờ sông và đi qua các đường phố sau này :

Đường France, Général Galliéni, Lanbarède, Bobillot, Paul Bert, hàng Trống, hàng Bông, Cửa Nam, đường Puginier, Général de Badens, Félix Faure, Maréchal Joffre.

Cần hai người vẽ ảnh truyền thần. Hỏi tại hiệu ảnh Thụy-ký, phố Cửa Đông, Hanoi. 3518

Chủ-nhân mới nhà Chớp-bóng PALACE có lời kính-cáo để các qui-khách biết rằng bản-hiệu định đóng cửa để tu-bổ nhà Chớp-bóng lại cho được chỉnh-tề hơn trước.
Đến hôm 13 tháng hai tây này bản-hiệu lại bắt đầu mở cửa ; tối hôm ấy sẽ đại-diễn.
Bản-hiệu xin trình để các qui-khách biết cho rằng hôm 13 tây này trở đi, hạng 0 p. 05 cũng được xem ở trong nhà, chỗ ngồi tử-tế, chứ không phải xem ở đằng sau khung-chớp như trước nữa.
Chắc rằng tự nay về sau, các qui-khách sẽ đến xem rất đông, vì bản-hiệu định chọn những tích rất hay, để hiến các qui-khách. 3530

Việc đấm tàu Champagne. — Về việc đấm tàu *Champagne* của ông nghị-trưởng Ng-hữu-Thu tức Sen, báo *Essai Economique* kỳ vừa rồi có bình phẩm mấy câu rất có ý nghĩa. Sau khi đã thuật qua lại cái việc tòa-án Haiphong phạt hai người làm trong tàu ấy mỗi người một năm tù và đi chở hành-khách nhiều quá cái số được chở và sau khi thuật lại lời cãi luật-sư bên bị cãi rằng tàu đấm là lỗi tại lính tuần-cảnh không coi bến tàu, cứ để cho hành khách ào xuống tàu nhiều quá mà đến nỗi đấm thì báo *Essai Economique* có bình phẩm khôi hài mấy lời sau này :
« Tội nghiệp ông chủ tàu với người *patron* và người mại-bản vì lỗi lại lỗi lính tuần-cảnh trễ nải với lỗi hành-khách ta xuống mà nay lại đi phạt các ông ấy ra ! Cứ như ý chúng tôi thì hiết trưởng nên bắt cả những hành khách cũng nói và phạt cả ông hành tàm-mươi người chết đuối lại ; người sống cứ thì bỏ tù và bộ-hàng người chết thì bắt đền tiền là chịu trách-nhiệm thay cho người chết. Còn như chủ tàu là ông Ng-hữu Thu tức Sen thì Nhà-nước nên thưởng cho ông ấy cái mề-đay cứu người (médaille de sauvetage) thì mới phải ».

Phòng khám bệnh
của quan Thầy Thuốc tây
Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.
Buổi chiều nào cũng khám bệnh từ 2 giờ đến 4 giờ, trừ chủ nhật và ngày lễ.
Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con. 3502

Diêm bao chẳng đủ số bao giờ. — Độ trước nhà Thương chính có lại cáo cho các báo quán một tờ nói rằng bao diêm bây giờ thu hình bé lại, nhưng một bao lì ra cũng phải được 70 cái, và kể nào bán một xu rưỡi một bao là kể thua lỗ. Tuy bây giờ cũng có hàng bán một xu một bao thật, nhưng ai mua diêm thử có ý đếm mà xem, đố bao giờ là đủ được bảy chục, bao nào đấy lắm đến cũng chưa được sáu chục mà nhiều khi lại ít hơn nữa, thế thì sự rút bớt đi như thế là bởi đâu ? Tại nhà máy Diêm hay tại hàng bán lẻ ?

RÀ GIÁ THỰC CAO
Quốc-trái bất cứ năm nào, hạng nào, mà mang đến bán cho bản-hiệu, sẽ tính một giá rất cao.
HOÀNG-XUÂN-LAN
Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise
2059 *39, Phố hàng Quạt, Hanoi*

Một việc chưa tìm ra mối. — Trong số báo ngày 1er Février vừa rồi, bản báo có đăng chuyện một người học-sinh trường Lục-lộ bị cắt một đoạn. Song cứ như lời của mấy sinh-viên trường Cao-đẳng là bạn của bản-quán đến thuật chuyện lại thì việc ấy xảy ra từ trước hôm thứ hai mà buổi sáng thì người học-sinh ấy còn đi học như thường. Sau nữa là sinh-viên ấy tự làm ra như vậy chứ không phải là bị người ta cắt như lời đồn trước, vì xưa nay vốn là người chăm học không có gian thiệp với bọn làng chơi bao giờ. Còn như vì cớ gì mà sinh ra việc ấy thì không rõ.

MUỐN BÁN :
Một con ngựa con độ hơn ba tuổi. Một cái xe đàn bà. Một bộ sa-lông bằng mây. Một bộ bàn ghế bày buồng ăn. Hai bộ bày buồng ngủ. Và các thứ đồ vật nữa. Hỏi tại : Quan Trung-úy *Fabre*, Pavillon 0.14 Rue Maréchal Joffre. 3522

Việc đấm tàu Champagne. — Về việc đấm tàu *Champagne* của ông nghị-trưởng Ng-hữu-Thu tức Sen, báo *Essai Economique* kỳ vừa rồi có bình phẩm mấy câu rất có ý nghĩa. Sau khi đã thuật qua lại cái việc tòa-án Haiphong phạt hai người làm trong tàu ấy mỗi người một năm tù và đi chở hành-khách nhiều quá cái số được chở và sau khi thuật lại lời cãi luật-sư bên bị cãi rằng tàu đấm là lỗi tại lính tuần-cảnh không coi bến tàu, cứ để cho hành khách ào xuống tàu nhiều quá mà đến nỗi đấm thì báo *Essai Economique* có bình phẩm khôi hài mấy lời sau này :
« Tội nghiệp ông chủ tàu với người *patron* và người mại-bản vì lỗi lại lỗi lính tuần-cảnh trễ nải với lỗi hành-khách ta xuống mà nay lại đi phạt các ông ấy ra ! Cứ như ý chúng tôi thì hiết trưởng nên bắt cả những hành khách cũng nói và phạt cả ông hành tàm-mươi người chết đuối lại ; người sống cứ thì bỏ tù và bộ-hàng người chết thì bắt đền tiền là chịu trách-nhiệm thay cho người chết. Còn như chủ tàu là ông Ng-hữu Thu tức Sen thì Nhà-nước nên thưởng cho ông ấy cái mề-đay cứu người (médaille de sauvetage) thì mới phải ».

Phòng khám bệnh
của quan Thầy Thuốc tây
Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.
Buổi chiều nào cũng khám bệnh từ 2 giờ đến 4 giờ, trừ chủ nhật và ngày lễ.
Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con. 3502

Diêm bao chẳng đủ số bao giờ. — Độ trước nhà Thương chính có lại cáo cho các báo quán một tờ nói rằng bao diêm bây giờ thu hình bé lại, nhưng một bao lì ra cũng phải được 70 cái, và kể nào bán một xu rưỡi một bao là kể thua lỗ. Tuy bây giờ cũng có hàng bán một xu một bao thật, nhưng ai mua diêm thử có ý đếm mà xem, đố bao giờ là đủ được bảy chục, bao nào đấy lắm đến cũng chưa được sáu chục mà nhiều khi lại ít hơn nữa, thế thì sự rút bớt đi như thế là bởi đâu ? Tại nhà máy Diêm hay tại hàng bán lẻ ?

RÀ GIÁ THỰC CAO
Quốc-trái bất cứ năm nào, hạng nào, mà mang đến bán cho bản-hiệu, sẽ tính một giá rất cao.
HOÀNG-XUÂN-LAN
Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise
2059 *39, Phố hàng Quạt, Hanoi*

Một việc chưa tìm ra mối. — Trong số báo ngày 1er Février vừa rồi, bản báo có đăng chuyện một người học-sinh trường Lục-lộ bị cắt một đoạn. Song cứ như lời của mấy sinh-viên trường Cao-đẳng là bạn của bản-quán đến thuật chuyện lại thì việc ấy xảy ra từ trước hôm thứ hai mà buổi sáng thì người học-sinh ấy còn đi học như thường. Sau nữa là sinh-viên ấy tự làm ra như vậy chứ không phải là bị người ta cắt như lời đồn trước, vì xưa nay vốn là người chăm học không có gian thiệp với bọn làng chơi bao giờ. Còn như vì cớ gì mà sinh ra việc ấy thì không rõ.

MUỐN BÁN :
Một con ngựa con độ hơn ba tuổi. Một cái xe đàn bà. Một bộ sa-lông bằng mây. Một bộ bàn ghế bày buồng ăn. Hai bộ bày buồng ngủ. Và các thứ đồ vật nữa. Hỏi tại : Quan Trung-úy *Fabre*, Pavillon 0.14 Rue Maréchal Joffre. 3522

Cần hai người vẽ ảnh truyền thần. Hỏi tại hiệu ảnh Thụy-ký, phố Cửa Đông, Hanoi. 3518

HOTEL DES COLONIES
HANOI
Chỗ nhà sẽ 82, phố hàng Trống, nay dọn một phòng riêng để tùy thích các qui-khách muốn dùng riêng hẳn ở đấy cho biệt-tịch hay ngồi chung ở đâng nhà cũ nay cũng thế.
Người làm trong Hôtel hiện nay đổi mới cả. 3531

Hội-đồng nhà hát. — Chiều hôm nay, tại phủ Thống-sứ đã họp Hội-đồng bàn định làm điều lệ cho việc lĩnh trưng nhà hát Tây ở Hanoi và Haiphong trong vụ sang năm.

Tối thứ hai nay có nước đến. — Bến tối thứ hai nay là 5 Février hồi 9 giờ 15 sẽ có nước nước đến, họp lại trước cửa nhà Thương-chính đường bờ sông và đi qua các đường phố sau này :

Đường France, Général Galliéni, Lanbarède, Bobillot, Paul Bert, hàng Trống, hàng Bông, Cửa Nam, đường Puginier, Général de Badens, Félix Faure, Maréchal Joffre.

Cần hai người vẽ ảnh truyền thần. Hỏi tại hiệu ảnh Thụy-ký, phố Cửa Đông, Hanoi. 3518

HOA SẮT
Nhân dịp tết, xin các ngài nhớ đến nhà « **LA PERLE** » của ông **Passignat** 11 & 13 Rue Borgnis Desbordes Hanoi, ở đấy có bán đủ các thức hoa giấy, hoa sắt, hoa sứ, khung ảnh, các thứ đồ chơi, đồ bằy trong nhà, đồ biếu tết, vân vân... 3523

LẠI VỀ PHỐ CŨ
Bản-hiệu vì sự tu tạo nên tạm tứ tế số nhà 17, phố hàng Giấy. Nay việc công-tác đã thành, từ 1er Février này, bản-hiệu lại thuyên về ở phố Cầu-gỗ (Rue du Pont en Bois) số 8 và 88.
Các quý-khách có phiền Quốc trái muốn bán hay là có thư tín giao thiệp với Bản-hiệu xin cứ viết về đấy kẻo lầm.
ĐỒNG-ÂNH, LÊ-ĐÌNH-CẢNH
86, 88, Rue du Pont en Bois, Hanoi
Cần-bạch

NHÂN DỊP TẾT NGUYÊN-ĐÁN SẮP TỚI NƠI NAY
M Lamontagne có lời kính cáo để các bạn hàng biết : Kể từ 1er Février 1923 trở đi, tại số cửa hàng ông ở chỉ chợ Hàng-Da cũ có bày đủ các thứ rượu mới, các thứ sốc, uống rượu mới và các thứ vật vành đùng về dịp tết ta này.
Mỗi số chỉ bán có hai xu (0 p. 02).
Cam đây lại có một cái đồ quay, chạy bằng điện thực là hay và các thứ chơi giải trí khác nữa.
Xin nhớ cho là giữa phố Hàng Da (chỗ đất chợ Hàng Da cũ) có bày những thứ kể trên này. 3527

Vì nghỉ tại quê-quán — Bản-quán được tin rằng quan phó Binh-lương Dejean de la Bâtie, giáo-sư trường Cao-đẳng Pháp-chính Hanoi đến ngày 8 Février này sẽ đáp tàu *Cordillière* về nghỉ tại quê-quán. Bản-quán có lời kính chúc ngài vượt biển bình an.

(Xem tương tiếp ba, cột thứ hai).

Cuộc thi vẽ kiểu nhà Hội quán

Hội Bắc-kỳ Công Thương Đồng-Nghiệp (chi hội Haiphong) định treo giải về kiểu nhà hội-quán.
Giải nhất. . . . . 50p.
Giải nhì. . . . . 20p.
Các nhà danh-họa ai có lòng hảo-tâm muốn về giùm hội xin mới đến :
HAIPHONG : *ông thư ký Nguyễn-Đức-Hân số 50 phố Cầu đất,*
HANOI : *ông hội trưởng Hội Chánh Nghị-Hội Grands Magasins Réunis Hanoi.*
NAM-ĐỊNH : *ông phó Hội-trưởng Trần-hữu-Phương, Thư-ký Nhà máy rượu.*
BONGAY : *ông Hội-trưởng Nguyễn công Trực, Thư-ký sở Than.*
VIETRI : *ông Hội-trưởng Nguyễn-tử-Long, Cie Tannan,*
UÔNG-BÍ : *ông Hội trưởng Vũ bá-Lương sở mỏ Than.*
THANH-HÓA : *ông Hội-trưởng Trần-thiện-Kế, sở Rượu,*
LAO-KAY : *ông Ủy-viên Nguyễn-văn-Khải, chef gare Labatl,*
HẢI DƯƠNG : *ông Hội-trưởng Tạ-đình-Thận, Nhà máy Rượu.*
NGHỆ-AN : *ông Ủy-viên Đào-đình-Phong, hiệu Đào Phong-Đường,*
TOURANE : *ông Ủy-viên Ưng-Hạ, sở Fiard et Cie,*
SAIGON : *ông Ủy-viên Ng văn-Thương; Chủ-nhiệm Sau-bỉ tinh-tế báo.*
LỘC-NINH : *ông Ủy-viên Trần-khắc-Cân, Đồn-điền Cao-su.*
Để xem kiểu đất và ý-kiến của hội đã tạm phác. Hạn trong hai tháng cho đến ngày 15 Mars 1923 là cùng. Ai vẽ xong xin gửi thẳng về chi hội Haiphong. Ngày chấm kiểu sẽ đinh sau, và sẽ đăng báo.
Công-Thương Đồng-Nghiệp hội
(Chi Haiphong)
3521

TIN-NGƯỠNG BẮC-KỲ VĂN-BÁN
NĂM NAY
Phóng tại Kim-lâm
VIỆC BẮC-KỲ
là sang trọng. 11 giờ rưỡi ngày 26 Janvier quan Công-sứ đi xe ô-tô xuống bến Ngọc đón quan Thống-sứ.
HƯNG-YÊN
Trường Tổng-lý quí-thức. — Học trường Tổng-lý học để hết hạn
Hàng bên Pháp mới sang

Quà tết của hiệu Bào-chế Mon

Nhân dịp tết Nguyên-đán gần đến ; Bản-hiệu định hiến các ngài chút quà có ích là HA GIÁ RƯỢU BỔ-ĐÀO-MI-TÚU — Thuốc bổ máu và thần kinh — xuống mỗi chai 0$25 (hai hào rưỡi), chỉ tính có 2$00 (hai đồng) thôi !

Kể từ ngày 15 cho đến hết ngày 30 tháng chạp ta thì hết hạn là 31 Janvier au 15 Février 1923).

Hiệu bào-chế MONTÉS, 54, phố (Rue de la Citadelle) Hanoi.

Đấy chính là nhà-kinh chụp ảnh của bản-hiệu.

2040

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUET

Thương thư đệ nhất đẳng Bắc-đẩu bội tinh

Nguyên chuyên về ngoại khoa tại trường viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said ải cập Huế

Ngoại khoa, Nội-sinh, Phụ-khoa và các trở bệnh lậu bình giang mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 16 — đến 17 —

KHÁM BỆNH Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤT LẤM-CHỨNG . Giá 1 $ 00

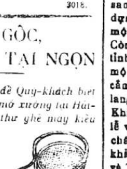
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA LONG, 32, GIÁY nói số 236

2018.

BUÔN TẠI GỐC, BÁN TẠI NGON

Có lời kính đạt để Quý-khách hiểu Công-ty chúng tôi mở xưởng tại Haiphong làm đủ các thứ ghế mây kiểu « Thonet » :

Chaises
Canapés
Fauteuils
Rocking-chairs
Porte-manteaux
Tables et Lits

Marque "LION".

Quý-khách ở xa cần thứ nào, mua buôn hoặc mua lẻ xin viết thư cho Công-ty chúng tôi sẽ gửi ngay kiểu-mẫu và giá-cả để các Quý-khách biết.

NAM-TÂN
66, Boulevard Bonnal, 66
HAIPHONG
2063

Xin nhận kỹ kẻo lầm

TÂN-LONG
RELIURE ET CORDONNERIE
72, Rue du Pont-en-Bois, 72 — Hanoi

Kính trình các qui-khách :

Bản-hiệu chuyên nghề đóng giấy và đóng sách đã lâu năm, làm rất kỹ lưỡng, dùng những giá tốt.

Đã được các qui-khách tin dùng nhiều lắm. Nay có một hai nhà buôn hám lợi mua giấy của những kẻ vô sỹ bắt chước dấu của bản-hiệu đóng vào giấy mà bản-hiệu chưa bỏ dược tang. Nên các qui-khách lầm mua phải giấy giả hiệu. Vậy xin các qui-khách trông nhận cái dấu bồ-giác và cái hóa long của bản-hiệu, cho khỏi mang tiếng.

Nếu các qui-khách có muốn mua được giấy thực hiệu thời xin gửi thơ đến cho, bản-hiệu sẽ gởi ngay.

3032 TÂN-LONG, kính cáo.

興 CHẤN-HƯNG 東

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÀM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

圖興東
ĐÔNG-HƯNG-VIÊN

HANOI — 99, Phố Hàng Buồm, 90 — TONKIN

Giấy mới số 279

HIỆU CAO-LÂU VÀ TẠP HÓA

Bản-hiệu mở từ năm 1893. là một hiệu cao-lâu Trung-hoa mở trước nhất ở Hà-thành này. Nhà cửa rộng-rãi lịch-sự, có phòng nhỏ để quý-khách ngồi riêng và phòng lớn để đặt tiệc to.

Các quý-khách muốn đặt tiệc tại bản-hiệu, hay là đem về nhà cũng được, giá cả phải chăng.

Các món ăn Tây đều làm được cả, và cách nấu-nướng vừa-vặn, trong-sạch.

Hay bản-hiệu được phép bán cho cả binh lính Tây, Nam, gọi mời các ngài chiếu-cố cho.

Hôm ngày xuống tàu thủy đi Hanoi các quan Tây Nam và thân hào trong hàng tỉnh đi tiễn đông lắm. Ngoài bến tàu có rắm cờ đẩy cả và bày hương án để bái vọng. Lúc tàu sắp chạy, tiếng pháo nổ liên-thanh. Quan phó de Magnières thì biệt tỉnh ta. ai cũng lấy làm mến tiếc, vì ngài là một ông quan rất nhân từ và công bình. Vậy xin có mấy lời chúc ngài càng qui-phu-nhân vượt bể được bình an

HÒA BÌNH

Nghênh tiếp quan Thống-sứ. — Từ hôm chủ-nhật 21 Janvier được tin quan Thống-sứ đến 25 Janvier ngài lên kinh lý trong tỉnh hạt này, quan dân trong tỉnh đều hết sức sang đường sá, treo cờ xanh xát, dựng khải hoàn môn, làm thành ra một cái quang cảnh rất là mới mẻ. Còn đường từ Hanoi vào đến địa đầu tỉnh Hòa-bình, chân Lương-sơn dựng một cái khải-hoàn môn và hương án, cắm cờ và tàn tán, nha thuộc và Thổ-lang kỳ lý đều tề tựu để nghênh tiếp. Khi xe quan Thống-sứ đến nơi thì lễ vái chào, kế đến làng Mông-hóa, chân Kỳ-sơn cũng có dựng một cái khải hoàn môn và hương án có quạt, và Thổ-lang kỳ lý làng ấy mang một bọn con gái ước chừng độ 40 người đánh âm nhạc theo đón mừng, tiếp đến phố Nội-đàng là cận tỉnh lỵ, bên trái khô-xanh có dựng một cái tam-môn tết toàn bằng hoa và chăng có tam tài rất là ngoạn mục. Kế đến cái cổng hàng tỉnh làm trước cổng tòa quan Công-sứ, cổng vừa rộng vừa cao, tết toàn bằng lá phượng vĩ, trên có biển đề hai chữ Cung-nghinh và hai bức cột cổng đều chăng băng tam tài và hai bên cổng chăng có tam tài bắt treo theo lối chữ chi, bên dưới băng có tết những hạt bột ngũ sắc thành ra đèn thất tinh và thành ra mấy quả Cà-lăng, có ba sắc chen với hoa lá phượng vĩ ngũ sắc trông rất lộng lẫy huy hoàng.

Hai bên đường trong tỉnh lỵ đều cắm cờ bày tán hai bên đường rực rỡ, trong sân quan Công sứ linh tuần mặc áo ngự xanh đỏ cầm sắp hàng tám cái lọng đen, linh đồng mặc áo nậu đỏ cầm đồ lễ-bộ, bát-bửu đứng theo các góc vườn hoa trước tòa Sứ rất là nghiêm trang. Phố Phương-lâm có dựng một cái khải-hoàn môn và các đồ bái-vọng trông ngoạn mục lắm. Kế đến cái cổng châu sử tại là châu Kỳ-sơn có đắt một cái tam môn kết toàn bằng lá dừa, trên cổng có làm riêng ra ba nóc ngửa là tam môn, dưới cắm cờ, hai bên bày hương án và hai bên sắp hàng thổ lang hào mục trong hạt lỹ đều đứng chực sẵn hai bên trông một cách rất là ngay ngắn. Kế đến con đường mới ở tại làng Cao-phong thì làng lỹ cũng có dựng một cái bình thiên cũng kết toàn bằng hoa lá, có bát âm trống cà-rùng, sắp hàng đứng hai bên, lại có cả quan ấn nguyên Quy-hậu và quan ấn nguyên ở làng Mẫn-đức thuộc châu Lạc-sơn đều ra ở đấy để bái-yết quan Thống-sứ.

Kế đến châu Đà-bắc là chợ Bờ châu Mai, đều làm cổng khải-hoàn, hai bên phố đều cắm cờ la liệt. Khi mới tiếp được tin quan Thống-sứ kinh-lý, quan tỉnh chúng tôi đều diễn truyền cho dân gian biết, ai ai cũng mừng lòng tỏ ý trung thành, nên chỗ nào cũng bầy đặt sẵn sàng, rất

Đồng 12 giờ thì quan Thống-sứ lên đến nơi cơ, quan bắc sĩ Le Roy des Barres và quan cai-trị Manau cũng đi, khi ngài lên đến nơi thì hàng lính có đồi mừng nhiều pháo, xong rồi quan Thống-sứ ngài xơi cơm ở Tòa sứ, đến 2 giờ chiều quan Thống-sứ và quan Công-sứ cùng các quan xuống thăm nhà thương, xong rồi quan Thống-sứ lại cùng các quan đều vào khám con đường mới ở làng Cao-phong sang qua đò thì dân thành-phố đã chực đón bái vọng, tiếp đến trước châu, quan châu và Thổ lang kỳ lý chào mừng rất là trọng thể.

Khi đến con đường mới ở Cao-phong thì quan Thống-sứ trông thấy công việc làm ngài có ngợi khen. Đến 11 giờ rưỡi thì ngài trở về tòa, thì quan Tuần quan Ấn đem các quan Chánh phó Tri-châu cùng tư nha vào Tòa chào mừng quan Thống-sứ, ngài có nói chuyện rằng các tỉnh Trung-châu thì ngài hay đi kinh lý và ngài khai hóa cho dân thì đã có phần tiến bộ đến nay ngài mới lên tỉnh Hòa-bình tại ngài sẽ đem tâm khai hóa cho trong tỉnh này, định mở đường vào Lạc-sơn để tiện lối thông thương và mở mang việc học.

Quan Thống-sứ ngài lại nói rằng ngài đi xem xét các nơi thì ngài đều bằng lòng.

Ngài có dặn các quan tỉnh phải hết sức mà giúp đỡ quan Công-sứ về những công việc để mở mang trong tỉnh cho được chóng được thịnh lợi. Xong rồi kế đến các quan Tây các sở vào chào mừng, rồi lần lượt các viên chức làm ở Tòa sứ, và các sở khác. Đến 7 giờ rưỡi ngày 27 Janvier thì quan Thống-sứ cùng các quan đi chợ Bờ. Khi đến nơi thì quan đốn đem linh ra chào, quan châu Đà-bắc đem nha lại Thổ lang, tổng lý ra đón rước, bang trưởng ở chợ Bờ đem các thương khánh ra chào mừng. Quan Thống-sứ có đi thăm trường-học, rồi ngài lên Saiyat, tại đó cũng cung nghênh một cách trọng thể. Xong rồi ngài trở về chợ Bờ, ngài vào thăm nhà thương và ngài dạo qua lên phố Khách, khi đi khi lại hai bên phố Khách đều đốt pháo mừng liên thanh, mãi cho đến khi ngài đi qua phố Ty để lên rồi mà hãy còn tiếng pháo nổ, rồi ngài đến xơi cơm sáng lại nhà café Khách chợ Bờ.

Tối 2 giờ thì ngài trở về Tòa sứ Hòa-bình, ngài ghé vào một lát, thì quan tỉnh đem các quan lại trong tỉnh ra Tòa tiễn chân ngài, ngài tỏ ý bằng lòng và từ giã một cách rất ân cần. Đến 4 giờ rưỡi quan Thống-sứ và các quan lên xe về Hanoi, quan Công-sứ tiễn chân ngài đến bến Ngọc mới trở lại. Khi quan Thống-sứ lên xe tới hàng tỉnh lại đốt pháo tiễn và quan Giám binh lại sắp linh bồng súng chào.

Lê-văn Trượng lai cảo

QUẢNG-YÊN

Người ta ngờ rằng anh ta tự tử. — Tàu *Thái-bình* của Nhà-nước đậu tại Cẩm-phả sớm hôm vừa rồi chạy đi Quảng-yên thì thấy mất người *patron* tên là Ng-văn-Thu vì tàu ấy vẫn đi ở ngoài khơi, không đậu vào đâu, mà lại thấy mất người *patron* thì chắc là anh ta tự tử.

Giá bán 6$10 cả cước.

Chơi chắn giá lại được 5$40

BANG VÀNG DIỆP THỰC TỐT

Thưa các quí khách, trong thời giá vàng một ngày một cao nên chúng tôi chế thứ chắn này giá bán cực rẻ chơi chắn giá lại tính theo thời giá không thiệt.

Giá bán mỗi cái bằng 4 đồng cân 6 p 10 cả cước.
Mỗi cái thích tẩu, thêm 6 p.20.
Mỗi cái bóp vàng thêm thời có mỗi 8 phân thêm 2 p.60.
Các ngài chiếu-cố xin cứ lại tiệm cho chuyến ; trong 24 giờ thời xong xin gửi luôn ngay, không gửi contre remboursement.

TONG-YUNG-TAI
40, Phố Hàng Ngang, — HANOI

Dịp tết ta tới nơi này NÊN ĐẾN Hiệu MAZOYER & Cie

Số 98, Phố hàng Trống, HANOI
(*Ngang cửa hội-quán hội Khai-Trí-Tiến-Đức*)

Hiệu ấy có bán những thứ :
Kẹo, mứt thượng hạng.
Rượu mùi thượng hạng.
Rượu vang — Rượu sâm-banh
— Nước hoa — Sà-phòng, vân vân.

Distillerie du Nord

NGUYỄN-VĂN-MẬU & Cie
31, Bd Henri d'Orléans, Hanoi

Mới có một nhà của người Nam-Việt được phép lập lên để chế các thứ rượu mùi, hiệu là ÔNG SAO, so với các thứ rượu đã chế ra bán tại Bắc-kỳ thì khác nhau lắm, xin quý khách nhận rõ hiệu tem giấm có ÔNG SAO khỏi nhầm.

Chữa bệnh đau ngực và các bệnh yếu sức bằng dầu gan cá thu viên

Thường thường tôi thấy nhiều người bệnh dùng dầu gan cá thu nước kêu uống vào mồm thấy hôi khó chịu, cho nên thường họ không chịu được mùi hôi ấy mà phải bỏ không dùng dầu nữa. Và đã bao-nhiêu lời cổ-động ở các báo trương người ta đã từng đọc tới, cũng vẫn biết rằng cái sự tẩn-bộ về đường hóa-học đã tìm ra cách chế lại và lọc lấy những nguyên-chất của dầu gan cá thu mà làm thành một viên nho nhỏ, để uống khỏi có mùi tanh khó chịu ; không còn thứ gì khác gì những thứ dầu cá đựng chai vậy, nhưng có học ngoài để uống cho khỏi thấy mùi tanh.

Vì các lẽ đó, cho nên chúng tôi đã chế ra những thứ dầu cá viên thực là trong sạch chẳng

THUỐC CHỮA BỆNH THƯƠNG GIÀN

Chúng tôi lấy làm hân-hạnh mà bá-cáo cho công chúng đều biết rằng quan Bác-sĩ Leroy, là thầy thuốc, coi các nhà thương ở Ba-lê mới tìm được một thứ thuốc rất công hiệu để chữa những bệnh không ngã được, bệnh đau gân, bệnh gió, đánh trống ngực, khó thở, ốm làm cho chỉ được vậy, cho ăn

Những đồ tơ lụa hiệu C. J. BONNET là tốt hơn cả

PACHOD Frères & Cie LYON

Ngài nào có phiếu quốc-trái hoặc phiếu cổ-phần

này trái phiếu của các hội Công-Thương khác muốn bán thì xin mời quá-bộ lại hiệu tôi xin tính giá thiệt cao vì có người cần đến nhờ tôi mua hộ nên được giá hời lắm lắm.

Này kính-bạch,
BỨC-LONG Thương-cục
56 90, Phố Mã-Mây, Hanoi
(Tonkin)

Lại về chốn cũ

Hiệu LỢI-THẢI ở phố hàng Bạc số 104 nay mới dọn về nhà cũ số 119.

Nhân tiện kính trình qui khách, ở các tỉnh xa được biết hễ các ngài hỏi giá vàng mà bản-hiệu đã có giấy thép trả lời, nếu thuận giá thì xin gửi Commande bằng giấy thép ngay, bằng chậm trễ năm bảy ngày, mà vàng lên giá thì bản-hiệu lại phải tính theo giá mới.

2065

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng các-bạch của bản-hiệu, đến khi sở mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà làm ra không đặt được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ.

« Nhà Bán-thuốc Le Mortès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
Ets. MORTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

CÁC CUỘC ĐI XEM

SĂN-NHIÊN

Tối thứ bảy :
LƯƠNG GIA HƯỞNG THỤ

Tích này nói một nhà ăn ở hiền lành, bị cướp bắt mất con, mà sau vua biết mặt chúa biết tên, thật là một tích đã làm gương cho thiên-hạ, mời các qui-khách đến xem bình-phẩm cho.

Tối chủ-nhật :
NGỌC-VÒ-HÀ

Tối thứ hai :
TRƯỢNG NGHĨA
THÀNH NHÂN

Những tích này diễn rất vui trò, có vai đào, vai kép, bần-hội cải rã đích đáng, mời các qui khách đến xem sẽ biết.

Hiệu MAZOYER & Cie

Số 98, Phố hàng Trống, HANOI
(*Ngang cửa hội-quán hội Khai-Trí-Tiến-Đức*)

Hiệu ấy có bán những thứ :
Kẹo, mứt thượng hạng.
Rượu mùi thượng hạng.
Rượu vang — Rượu sâm-banh
— Nước hoa — Sà-phòng, vân vân.

Ngài nào có phiếu quốc-trái hoặc phiếu cổ-phần

này trái phiếu của các hội Công-Thương khác muốn bán thì xin mời quá-bộ lại hiệu tôi xin tính giá thiệt cao vì có người cần đến nhờ tôi mua hộ nên được giá hời lắm lắm.

Này kính-bạch,
BỨC-LONG Thương-cục
56 90, Phố Mã-Mây, Hanoi
(Tonkin)

Lại về chốn cũ

Hiệu LỢI-THẢI ở phố hàng Bạc số 104 nay mới dọn về nhà cũ số 119.

Nhân tiện kính trình qui khách, ở các tỉnh xa được biết hễ các ngài hỏi giá vàng mà bản-hiệu đã có giấy thép trả lời, nếu thuận giá thì xin gửi Commande bằng giấy thép ngay, bằng chậm trễ năm bảy ngày, mà vàng lên giá thì bản-hiệu lại phải tính theo giá mới.

2065

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng các-bạch của bản-hiệu, đến khi sở mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà làm ra không đặt được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ.

« Nhà Bán-thuốc Le Mortès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
Ets. MORTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

CÁC CUỘC ĐI XEM

SĂN-NHIÊN

Tối thứ bảy :
LƯƠNG GIA HƯỞNG THỤ

Tích này nói một nhà ăn ở hiền lành, bị cướp bắt mất con, mà sau vua biết mặt chúa biết tên, thật là một tích đã làm gương cho thiên-hạ, mời các qui-khách đến xem bình-phẩm cho.

Tối chủ-nhật :
NGỌC-VÒ-HÀ

Tối thứ hai :
TRƯỢNG NGHĨA
THÀNH NHÂN

Những tích này diễn rất vui trò, có vai đào, vai kép, bần-hội cải rã đích đáng, mời các qui khách đến xem sẽ biết.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC CỦA NGƯỜI VIỆT-NAM

鋪金寶南

BIJOUTERIE - ORFÈVRERIE

NAM-BẢO

Hanoi 16, lan- de la soie, 16 Hanoi

CHẾ-TẠO : — Vòng, xuyến, hạt, nhẫn, giây đeo đồng hồ, giây treyền, đầu giây, cúc ô, tết-bạc, vỹ thuốc lá, hộp thuốc... và vô số kiểu... v v... bằng vàng đúng tuổi đúng cân và toàn hợp sản. Có nhiều thứ khác để làm hàng riêu các qui khách đặt lối-riêng.

BÁN — Vàng diệp Hình thành long mới cả thực đủ các mặt, ngọc-thạch, giây đeo tinh-ngà, giây kim-khánh giây kim tiền, đồng-hồ quả quít và hạc và vô hạc, v. v.

Buôn bán chắc chắn, nói lấy sự tín cẩn làm gốc.

2043

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

Máy nói số 243

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 34 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, công, chân-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của nhà-nước.

Hàng tốt, giá công hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng xin mời hiệu cố.

2045 MẠO-THỊNH kính cáo.

NHÀ-ĐẺ MỚI

số 70, Phố Hàng-Bông. Hanoi

Nhà Đẻ quan Docteur PAUCOT có 40 buồng, sạch sẽ, tĩnh mạc, đèn máy, đồ dùng như phòng khách Ô-tên, có người hầu hạ nước nôi, giặt-giũ, và phát áo lọt lòng, sữa, chai nước nóng, cối, và có tủ, có xiếm.

Sự trông nom lại có hai bà Sages-femmes đã từ chức rồi là bà Phạm-thị-Lý và bà Ng-thị-Yến ở hẳn trong Nhà-Đẻ hàng Bông để đỡ đẻ và tiếp đãi các bà, mà tôi ngày nào cũng lên thăm bắt mạch khai đơn cũng không lấy tiền. Bà nào muốn tiện mời về đỡ ở nhà cũng được.

Ai bằng buyết, tiền sản huyết bạch, hiếm hoi, muốn chữa để vào chữa cũng được (năm riêng). Xin mời lại xem và hỏi cách thức.

Mỗi bà một buồng, 10 ngày. 6$00
Mỗi bà một buồng, 10 ngày. 10.00
Mỗi bà một buồng, 10 ngày. 15.00
Mỗi bà hai buồng, 10 ngày. 20.00

Ra vào tự do

2067

LỆ MUA BÁO

Xin nhắn lại để cảm ngài được báo biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt-quí ông nào mua thì gửi tiền cho hễ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho gọn.

Petrus Ký (67-74) tặng Thư viện Khoa học Tổng hợp TP.HCM

chỉ được sáng, cho ăn được yên lặng và được tinh tưởng.

Quan Bác-sĩ Leroy ngài bảo thuốc Neurinase này đáng mà chữa bệnh không ngủ được, đau đầu, đau mỏi thần kinh, bệnh.

Thực là một thứ thuốc rất tốt, không nguy hiểm gì cả, mà ở xứ nóng dùng thì lại càng tốt lắm.

Ở các hàng bào chế to đều có bán cả.

2056

RƯỢU

QUINQUINA "CUSSAC"

BỔ VÀ KHỎE

Thứ rượu quinquina « **Cussac** » là thứ rượu chế bằng những thứ rượu vang thật tốt — có nhiều chất tiêu và mùi thơm ngon — là một thứ rượu thật bổ.

Quý khách bản-quốc ! ! ! Hãy nếm thử rượu quinquina « **Cussae** » của chúng tôi thì quý-khách không thèm đến những thứ khác nữa : mà giá lại thật hạ.

Chỉ có bán tại Đông-Pháp này là ở hiệu :

GUIONEAUD FRÈRES

HANOI — HAIPHONG

2007

- Nước hoa — Sà-phòng, vân vân.

GIÁ BÁN CỰC HẠ

Quý-khách mua hàng, ngài nào cắt mảnh các-hạch này mang lại, bản-hiệu xin tính giảm giá 5 phần. 3519

Nước hoa vệ-sinh mới sang

Kính trình các quý-khách biết rằng hiệu tôi bán thứ nước hoa Jean de Parys gọi là Arôme des Fellahs dùng để tẩy thuốc-lá, thuốc-điếu và xi-gà.

Lại có bán đủ các thứ như sau này : nước gội-đầu, cà-rem, phấn, xà-phòng thơm, vân vân.

Bán tại hiệu VŨ-QUANG-PHÚC

Thân-khoán

48, Phố nhà The, 48, Hanoi

Đối-diện Đại-lý Bắc-kỳ.

Bán cất và bán lẻ, giá tính phải chăng. 2068

TRỌ-THIỆN-ĐƯỜNG

Phố Hàng Long, số 80

Phòng giấy ở Hàng Phèn, số 29

(Rue du Vieux Marché)

Hanoi

Bản-hiệu mới xin được phép chuyên-trị và riêu bảo hộ cả các thứ đã và các thứ làm nhạc cho thuê. Lại có cả một bọc thường để đi phố quan, trị huyệt, cắt hồ đưa linh, và một bọc kèn tây thổi việc hỷ thì rất là vui vẻ, mà thổi về ý ẹo hiếu thì rất là buồn rầu. Tính giá rất rẻ. Các ngài ở xa muốn thuê xin biên-thư cũng xin nhận. 2053

NAM-HƯNG-THÀNH

18, Rue des Cuisses, 18

(Phố Hàng-Hòm)

HANOI

Kính trình các quý-khách biết chỗ rằng : Bản-hiệu xưa nay vẫn chuyên nghề làm sơn về theo lối Nhật-bản, và lối Annam như là cactonnages, hộp, trạp, quạt, vân vân. Các thứ đồ nói như khamtrai, rắn, đồi, cuốn thư cũng các thứ tranh cảnh bằng sơn vẽ vào kính hay là vào vải và các thứ ghế bành mỗi bằng song làm dùng kiểu chắc chắn, cẩn thận sơn bền mùi trông rất nhã.

Bản-hiệu bán buôn và bán lẻ ; Lại có bán đủ các thứ hàng Saigon hàng tốt, hạ giá hơn các nơi.

Các quý-khách ở xa muốn mua, gửi giấy về bản-hiệu xin tính giá phải chăng và gửi hàng theo cách lĩnh hóa giao ngân. (Contre remboursement)

Xin các quý-khách chiếu cố

2057

- Dầu cù-là của bản-hiệu tốt lắm, khác hẳn với các thứ dầu cù-là thường thấy, có ý không nỗ, mới truyền bảo quản-sĩ rằng :

— Bọn vương-phi kia, bất-tất phải dùng đến xiềng-xích.

Vệ vương - phi mỉm cười mà bảo rằng :

— Nói làm chi thế ! Đã là kẻ phạm tội thì dù xiềng-xích cũng chẳng ngại chi, xin người cứ chiếu theo quốc-pháp.

Mã-thuận nói :

— *Vệ* vương-phi biết phép như thế là phải, còn *Phi loan* quận-chúa thì hữu-hoàng-hậu đã khẩu truyền cho được miễn-giảm, chỉ đưa vào ở trong cung phò-mã, rồi chúng *Hùng-khởi-thần* ly-hôn, đợi khi *Hoàng-phủ* Tương-vương hết tang, bấy giờ sẽ gả cho người khác.

Mã thuận nói chưa dứt lời thì *Phi-loan* quận-chúa thẹn đỏ một lên, cau mày mà rằng :

— *Hùng-hiệu* nghe xong xụp lạy, đứng dậy nộp trả ấn-kiếm, rồi thở dài mà than rằng :

— *Hùng-hiệu* này có phụ hoàng-ân thì dẫu chết cũng đáng, chỉ tiếc rằng lại mang cái tiếng quản-nghiêm thì thật là một sự đi-hận vô cùng cho tôi vậy.

Mã-thuận nỗi mồm, truyền cho quân sĩ lột bỏ mũ áo của *Hùng-hiệu* và xích tay lại. Bỗng thấy *Vệ* vương-phi cùng *Lương* phu nhân và *Phi-loan* quận-chúa thắng-thỉnh đi đến. *Vệ* vương trông thấy, có ý không nỡ, mới truyền bảo quản-sĩ rằng :

Vệ vương - phi mỉm cười mà bảo rằng :

— Nói làm chi thế ! Đã là kẻ phạm tội thì dẫu xiềng-xích cũng chẳng ngại chi, xin người cứ chiếu theo quốc-pháp.

Mã-thuận nói :

— *Vệ* vương-phi biết phép như thế là phải, còn *Phi loan* quận-chúa thì hữu-hoàng-hậu đã khẩu truyền cho được miễn-giảm, chỉ đưa vào ở trong cung phò-mã, rồi chúng *Hùng-khởi-thần* ly-hôn, đợi khi *Hoàng-phủ* Tương-vương hết tang, bấy giờ sẽ gả cho người khác.

Mã thuận nói chưa dứt lời thì *Phi-loan* quận-chúa thẹn đỏ một lên, cau mày mà rằng :

— *Hùng-hiệu* này đã ở nhà họ *Hùng* thì ngày nay cũng xin theo họ *Hùng* vào ngục luôn thể, không dám tuân chỉ vào cung phò-mã làm chi. Nhà-ngươi tâu giúp với hữu-hoàng-hậu rằng ta đây không một mỉt nào mà xin tiếc hoàn một lần nữa.

Phi-loan quận-chúa nói xong, hai hàng nước mắt chảy xuống đầm-đầm. Bỗng thấy gia-binh ở một ngoài kéo đến vây kín bốn mặt. Chúng reo rầm lên rằng :

— Thánh-thượng không minh, lại nghi cho *Hùng-vương* ta là kẻ phản-nghịch, vậy chúng ta nên liều chết mà giết lấy chủ-nhân, chẳng không cho ai được động đến.

Nói xong, chúng inốt gươm ra cầm ở tay. *Vệ* vương run sợ, vội vàng chạy lại nắm lấy áo *Hùng hiệu* mà kêu rằng :

— Quốc-trượng ơi ! xin vương-gia bảo toàn tính-mệnh cho tôi. Tôi phụng chỉ thánh-thượng, bắt-đắc dĩ mà phải lời đây, chứ thực tôi không có lòng nào dám hại quốc-trượng vậy.

Nói-giảm *Mã-thuận* trông thấy gia-binh toàn-thị những tay hùng-dũng, cũng kinh hồn khiếp đảm, mới nhân lúc *Vệ-vương* còn đang giải-thuyết mọi lẽ, liền lẻn ra cửa ngoài, lên ngựa vào cung phi báo.

Hùng-hiệu truyền bảo các gia binh rằng :

— Các ngươi còn ngu-dại, làm thế không được, sao lại dám cả gan mà kháng cự với triều-đình. Đạo làm thần tử, phải vâng lời quân-thượng, dẫu bất minh chăng, mình cũng không dám chối-từ. Nay triều-đình đã giáng chỉ bắt ta, các ngươi chớ nên kháng cự.

Các gia-binh nói :

— Dạ dám bẩm lão-gia ! Chúng con đội ơn lão-gia hữu-hạ đã lâu năm, trộm thấy lão-gia thật là một người tận trung báo quốc. Ngày nay không biết tự ai sàm-báng, mà thánh-thượng lại nghi cho lão-gia là kẻ phản-nghịch. Cứ theo như lời trong chiếu-thư nói thì lão-gia vào ngục chuyến này, khó lòng mong được toàn-sinh, vậy 300 chúng con đây định liều chết giữ lấy lão-gia, rồi theo lão-gia cùng vào tâu thánh-thượng, may ra thánh-thượng xét nỗi oan-tình mà giáng chỉ tha tội cho lão-gia vậy.

Chúng nó xong, liền xông quanh cả lại mà giữ lấy *Hùng-hiệu*. *Hùng-hiệu* nổi giận mắng rằng :

— Các ngươi làm bậy, khiến cho tấm lòng trung thành của *Hùng-hiệu* này vì các ngươi mà không giải tỏ ra được. Các ngươi không nghe lời ta thì chẳng còn ra thể nào !

Hùng-hiệu vừa nói vừa hầm hầm căm-tức, bẻ gẫy tan cả xiềng-xích, rồi giật lấy một thanh gươm, toan đâm cổ tự-tử. *Tế-vương* luống-cuống không biết làm thế nào, ngẫm lại trong thấy *Vệ* vương-phi, liền kêu rầm lên mà bảo rằng :

— *Vệ* vương-phi ơi ! Ngày nay quốc-trượng tự-vẫn thì tôi biết phúc tấu thế nào cho được !

Vệ vương-phi chạy lại, giật lấy thanh gươm rồi quát mắng các gia-binh rằng :

Ngày nay triều-đình giáng chỉ bắt vợ chồng ta bỏ ngục, không phải để xử tử ngay đâu, cũng còn tra-xét, nếu thật oan khuất, sẽ được khoan-tha. Nếu cứ theo như ý các ngươi làm thì thành ra các ngươi lại buộc cho vợ chồng ta cái tội phản-nghịch đó. Các ngươi nên mau mau giải-tán đi, kẻo ta cũng không thể tha các ngươi được.

Các gia-binh nghe nói đều khóc ỏa lện mà rằng :

— Dạ dám bẩm lão-gia và vương-phi ! chúng con chịn ơn cơm nặng áo dày trong bấy lâu nay, ngày nay lão-gia và vương-phi vào ngục thì chúng con xin tình-nguyện cùng nhau theo chết.

Nói xong, liền bỏ cả gươm xuống. *Tế-vương* thấy vậy, cũng phải khen-ngợi mà rằng :

— Quốc-trượng đối với quân-sĩ, còn có lòng nhân-từ, khiến cho chúng phải cảm phục như vậy thì khi nào lại nỡ phụ ơn triều-đình. *Nội-giám Mã thuận*, thật đã vu oan cho kẻ trung-thần. Ngày nay việc đã bầy ra đường này, khó cứu lại cho được, dù là tội phải tâu với thánh-thượng để giải oan cho quốc-trượng mới xong.

(Còn nữa)

Société Universelle — Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn — Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

- Nước hoa — Sà-phòng, ngài nào cắt mảnh các-hạch này mang lại, bản-hiệu xin tính giảm giá 5 phần. 3519

Nước hoa vệ-sinh mới sang

Kính trình các quý-khách biết rằng hiệu tôi bán thứ nước hoa Jean de Parys gọi là Arôme des Fellahs dùng để tẩy thuốc-lá, thuốc-điếu và xi-gà.

Lại có bán đủ các thứ như sau này : nước gội-đầu, cà-rem, phấn, xà-phòng thơm, vân vân.

Bán tại hiệu VŨ-QUANG-PHÚC

Thân-khoán

48, Phố nhà The, 48, Hanoi

Đối-diện Đại-lý Bắc-kỳ.

Bán cất và bán lẻ, giá tính phải chăng. 2068

TRỌ-THIỆN-ĐƯỜNG

Phố Hàng Long, số 80

Phòng giấy ở Hàng Phèn, số 29

(Rue du Vieux Marché)

Hanoi

Bản-hiệu mới xin được phép chuyên-trị và riêu bảo hộ cả các thứ đã và các thứ làm nhạc cho thuê. Lại có cả một bọc thường để đi phố quan, trị huyệt, cắt hồ đưa linh, và một bọc kèn tây thổi việc hỷ thì rất là vui vẻ, mà thổi về ý ẹo hiếu thì rất là buồn rầu. Tính giá rất rẻ. Các ngài ở xa muốn thuê xin biên-thư cũng xin nhận. 2053

NAM-HƯNG-THÀNH

18, Rue des Cuisses, 18

(Phố Hàng-Hòm)

HANOI

Kính trình các quý-khách biết chỗ rằng : Bản-hiệu xưa nay vẫn chuyên nghề làm sơn về theo lối Nhật-bản, và lối Annam như là cactonnages, hộp, trạp, quạt, vân vân. Các thứ đồ nói như khamtrai, rắn, đồi, cuốn thư cũng các thứ tranh cảnh bằng sơn vẽ vào kính hay là vào vải và các thứ ghế bành mỗi bằng song làm dùng kiểu chắc chắn, cẩn thận sơn bền mùi trông rất nhã.

Bản-hiệu bán buôn và bán lẻ ; Lại có bán đủ các thứ hàng Saigon hàng tốt, hạ giá hơn các nơi.

Các quý-khách ở xa muốn mua, gửi giấy về bản-hiệu xin tính giá phải chăng và gửi hàng theo cách lĩnh hóa giao ngân. (Contre remboursement)

Xin các quý-khách chiếu cố

2057

Hiệu GIA-LỊCH *tức là Công-ty* CHÚC-VĂN-MINH *ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115 có nhà máy nấu dầu và chế các thứ sơn tây đủ các mùi đặt dầu* CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, cứ viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay.

2056

PHONG-TÀI

HIỆU ANNAM ĐÓNG GIẦY

Số 43, phố Ké-diêu Rue des Pipes Hanoi.

Được giải thưởng nhất trong kỳ đấu-xảo riêng tại cuộc Hội-chợ Hà-nội 1922.

Có catalogue riêng quí-khách muốn xem xin viết thư về hỏi, bản-hiệu sẽ gửi biếu.

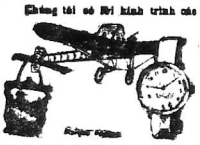
2022

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

華人竹園門商通行內外貨客

Chúng tôi có lời kính trình các quí-khách biết rằng chỗ trương của chúng tôi là để chiêu khách, chu nên không những là bán giá thật rẻ, lại còn càng ngày càng thêm hàng lên cho đủ mọi thức, không kể những đồ vàng bạc thường dùng, chúng tôi lại có buôn ở bên Hồng-kông và Shanghai những đồ trân châu, hổ phách, ngọc thạch, nói tóm lại là đủ các thứ thứ thức rất quí, lối cổ, lối kim mà ngày nay ở xứ Việt-Đông dùng quan. Chúng tôi lại có bán cả mọi thứ đồ sứ Giang-tây như là lọ, bát, từ bình hàng sứ, vân vân.

Cũng kỳ thu vén rồi, bản-hiệu lại mới thỉnh thợ được giỏi ba tay thợ khéo ở bên Tàu sang, nào là thợ kim-hoàn, nào là thợ chữa các thứ đồng-hồ. — Xin các qui-khách chiếu-cố cho thời chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm ạc ngà! Cửa xem, chúng tôi cũng xin nghênh tiếp một cách rất lịch-sự.

PAO-VA

Qhuốc. nº 28. Rue des Paniers Hanoi

敬珀珠 必 參 防 芳 春 品

Thuốc lở châu-phách-tán

Thuốc lở châu phách này, rất thơm sạch mát mà chóng khỏi, bất cứ trẻ con người lớn, tìm là phải lở sâu quáng sâu xương sài chàm cam khoái, thấm liền ăn tan, chết hết. Các chứng lở ngứa ngoài da, bất kỳ đến khỏi rễ, lọ nhỏ giá 0$ 50 lọ to giá 1$ 30, lọ nhỏ giá 0$ 18, mua buôn nhiều có trừ hoa hồng. Thuốc này và thuốc cao rong, thuốc đau bụng kinh niên, thuốc bảo thần hoàn, đều là bản-hiệu một tinh chế ra cả, mà kỳ Hội-chợ Hanoi vừa rồi bản dược các thuốc kỳ rất chiếu, các hàng tạp-hóa và các hàng báo chế các tỉnh hiệu đã nhiều nơi mua buôn để bán lẻ. Các nơi đã quen-thuộc có bán kể như sau này : hiệu *Mạc-Đình-Tư*, 136, phố hàng Bocu, Sở bán bảo lẻ 63, phố hàng Bông, hiệu *Sinh-Hòa Đường* 83, hàng Bông, nhà in *Đông-tinh Ấn-quán* 82, hàng Gai, nhà in *Thực-Nghiệp Ấn-quán*, 48, phố Hà Hòa hiệu, hiệu *Đông-Hưng-Viễn* bán cao-lâu và hiệu *Vĩnh-Hợp-Thành*, hiệu *Hanh-Hòa-Đường* bán bạc chế bằng Phám, hiệu *Văn-Tuấn* chụp ảnh, 12 hàng Điếu, hiệu *Vạn Xuân-Đường* làm 18, hàng Trống, hiệu *Trần-Lợi*, 11, phố Cửa nhà thờ, hiệu *Gia-Long*, 18, phố Tiên-tsin, hiệu *Vĩnh Lợi-Vinh*, 69, hàng Bè hiệu *Quảng-Lợi* 22 và hiệu *Bảo Hợp*, 17, phố Chợ nhỏ cũ, hiệu *Vĩnh-Xương*, 27, Hà-trung, hiệu *Phước-y-Hịch*, 100 Cửa 98, hiệu *Phúc-xuân-Trang*, 62, hàng Bạc, hiệu *Hưng-Long*, 27 hàng Bồ, hiệu *Hanh-Nhân-Đường*, 57, và hiệu *Hưng-Thường* 53 Phúc-kiến, Hanoi, hiệu *Hợp-Hưng-Long*, 23, phố khách Haiphong, hiệu *Hoa-Sinh-Đường*, 167 phố Khách và hiệu *Quảng-Lợi-Ion* 25, hàng Song Nam-định, hiệu *Vạn An* phố Yên tại tỉnh Yên bay hiệu *Hòa-Hưng* phố Việt lợi tỉnh Việt trì, hiệu *Đức-Phong*, 166, phố Đông-thị Bắt-dương, hiệu *Phúc-Hưng* bán tạp hóa Phủ-yên, hiệu *Xuyên-hi* tờ may ra tỉnh Vân-nam, hiệu *Sa-Chương*, 41 Wing lok Hong kong Các nơi kể trên có bán hồ cả thuốc thầy xem người và các thuốc cần dùng khác nữa, của công hiệu cả. Xin các qui-khách chiếu cố

Đại hiệu VẠN-XUÂN-ĐƯỜNG

Số 2/1, phố Tiên-an, Ihợ Bắc-ninh (Tonkin)

Cảo bạch

Nhân dịp tết Nguyên-đán An-nam này

TRONG VONG CẢ THÁNG FÉVRIER

Các ngài nên nhớ cho rằng :

Hiện nay tại Hiệu Bào-chế CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert (trước cửa hiệu Gô-đa trông sang)

đã bắt đầu tặng các quí-khách mua hàng từ 2$00 trở lên mà trả tiền ngay :

Hoặc 1 lọ ***EAU DE COLOGNE*** *thượng thượng hạng*

Hoặc 1 chai lớn ***VIN TONIQUE RECONSTITUANT*** *số 33,500*

Số 62

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân, một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối diễn-tả, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-BỐ-MỤC dịch thuật

Tờ chiếu như sau này :

« Thừa thiên hưng vận, hoàng-đế « chiếu-rằng :

« Làm tôi thờ vua, tất phải tận « trung, làm con thờ cha, tất phải « tận hiếu, còn vợ thờ chồng, cũng « tất phải một lòng kính thuận một « nền.

« Nay tả-cung Hàng-hậu bỗng đem « lòng odn-ọng hoang-gic, gạ nghe « lời những bọn tiểu-nhân, làm nhiều « điều trái phép. Thế mà Bình giang-« vương Hàng-hiệu và vợ là Vệ-thị « không biết khuyên bảo con gái, lại « còn xui giục làm càn, giao thông « với nội-giám Uông-kim, một bao « hai tên cung-nữ đem bùa dán gièm « chọn ở dưới long-sàng, đã 3 tháng « nay vậy.

« May mà đạo trời công-chính « không dung kẻ gian, bỗng thấy tòa « khám-thiên-giám tâu có yêu-tinh « hiện-hiện, phải tra xét trong nội-« cung, bắt giờ mưu gian mới bại-« lộ.

« Than ôi ! Làm kẻ thần tử, dám « nguyền-rủa quân-thượng thì cái « tội ác ấy thật không sao có thể « khoan-tha. Hàng-hậu kia, nghĩ « tình ân-ái trong 6 năm, tha tội chết « cho, hãy đem giam vào lãnh-cung, « còn vợ chồng Hàng-hiệu chịu ơn « vua lộc nước trong 20 năm nay mà « không biết tận trang bảo quốc thì « chết cũng không đáng tội.

« Vậy trảm sai Tế-vương Hiển-« khánh phụng mệnh đòi lại ấn kiếm « người ở soái. Lại tịch-biên gia-sản, « và nữ-trúc toán-giá giao cho Tam-« pháp-ty kết án trị tội.

Khâm-tai ! »

Hùng-hiệu nghe xong xụp lạy, đứng dậy nộp trả ấn-kiếm, rồi thở dài mà than rằng :

— *Hùng-hiệu* này có phụ hoàng-ân thì dẫu chết cũng đáng, chỉ tiếc rằng lại mang cái tiếng quản-nghiêm thì thật là một sự đi-hận vô cùng cho tôi vậy.

Mã-thuận nỗi mồm, truyền cho quân sĩ lột bỏ mũ áo của *Hùng-hiệu* và xích tay lại. Bỗng thấy *Vệ* vương-phi cùng *Lương* phu nhân và *Phi-loan* quận-chúa thắng-thỉnh đi đến. *Vệ* vương trông thấy, có ý không nỡ, mới truyền bảo quản-sĩ rằng :

— Bọn vương-phi kia, bất-tất phải dùng đến xiềng-xích.

Vệ vương - phi mỉm cười mà bảo rằng :

— Nói làm chi thế ! Đã là kẻ phạm tội thì dẫu xiềng-xích cũng chẳng ngại chi, xin người cứ chiếu theo quốc-pháp.

Mã-thuận nói :

— *Vệ* vương-phi biết phép như thế là phải, còn *Phi loan* quận-chúa thì hữu-hoàng-hậu đã khẩu truyền cho được miễn-giảm, chỉ đưa vào ở trong cung phò-mã, rồi chúng *Hùng-khởi-thần* ly-hôn, đợi khi *Hoàng-phủ* Tương-vương hết tang, bấy giờ sẽ gả cho người khác.

Mã thuận nói chưa dứt lời thì *Phi-loan* quận-chúa thẹn đỏ một lên, cau mày mà rằng :

— *Hùng-hiệu* này đã ở nhà họ *Hùng* thì ngày nay cũng xin theo họ *Hùng* vào ngục luôn thể, không dám tuân chỉ vào cung phò-mã làm chi. Nhà-ngươi tâu giúp với hữu-hoàng-hậu rằng ta đây không một mỉt nào mà xin tiếc hoàn một lần nữa.

Phi-loan quận-chúa nói xong, hai hàng nước mắt chảy xuống đầm-đầm. Bỗng thấy gia-binh ở một ngoài kéo đến vây kín bốn mặt. Chúng reo rầm lên rằng :

— Thánh-thượng không minh, lại nghi cho *Hùng-vương* ta là kẻ phản-nghịch, vậy chúng ta nên liều chết mà giết lấy chủ-nhân, chẳng không cho ai được động đến.

Nói xong, chúng inốt gươm ra cầm ở tay. *Tế-vương* run sợ, vội vàng chạy lại nắm lấy áo *Hùng hiệu* mà kêu rằng :

— Quốc-trượng ơi ! xin vương-gia bảo toàn tính-mệnh cho tôi. Tôi phụng chỉ thánh-thượng, bắt-đắc dĩ mà phải lời đây, chứ thực tôi không có lòng nào dám hại quốc-trượng vậy.

Nói-giảm *Mã-thuận* trông thấy gia-binh toàn-thị những tay hùng-dũng, cũng kinh hồn khiếp đảm, mới nhân lúc *Tế-vương* còn đang giải-thuyết mọi lẽ, liền lẻn ra cửa ngoài, lên ngựa vào cung phi báo.

Hùng-hiệu truyền bảo các gia binh rằng :

— Các ngươi còn ngu-dại, làm thế không được, sao lại dám cả gan mà kháng cự với triều-đình. Đạo làm thần tử, phải vâng lời quân-thượng, dẫu bất minh chăng, mình cũng không dám chối-từ. Nay triều-đình đã giáng chỉ bắt ta, các ngươi chớ nên kháng cự.

Các gia-binh nói :

— Dạ dám bẩm lão-gia ! Chúng con đội ơn lão-gia hữu-hạ đã lâu năm, trộm thấy lão-gia thật là một người tận trung báo quốc. Ngày nay không biết tự ai sàm-báng, mà thánh-thượng lại nghi cho lão-gia là kẻ phản-nghịch. Cứ theo như lời trong chiếu-thư nói thì lão-gia vào ngục chuyến này, khó lòng mong được toàn-sinh, vậy 300 chúng con đây định liều chết giữ lấy lão-gia, rồi theo lão-gia cùng vào tâu thánh-thượng, may ra thánh-thượng xét nỗi oan-tình mà giáng chỉ tha tội cho lão-gia vậy.

Chúng nó xong, liền xông quanh cả lại mà giữ lấy *Hùng-hiệu*. *Hùng-hiệu* nổi giận mắng rằng :

— Các ngươi làm bậy, khiến cho tấm lòng trung thành của *Hùng-hiệu* này vì các ngươi mà không giải tỏ ra được. Các ngươi không nghe lời ta thì chẳng còn ra thể nào !

Hùng-hiệu vừa nói vừa hầm hầm căm-tức, bẻ gẫy tan cả xiềng-xích, rồi giật lấy một thanh gươm, toan đâm cổ tự-tử. *Tế-vương* luống-cuống không biết làm thế nào, ngẫm lại trong thấy *Vệ* vương-phi, liền kêu rầm lên mà bảo rằng :

— *Vệ* vương-phi ơi ! Ngày nay quốc-trượng tự-vẫn thì tôi biết phúc tấu thế nào cho được !

Vệ vương-phi chạy lại, giật lấy thanh gươm rồi quát mắng các gia-binh rằng :

Ngày nay triều-đình giáng chỉ bắt vợ chồng ta bỏ ngục, không phải để xử tử ngay đâu, cũng còn tra-xét, nếu thật oan khuất, sẽ được khoan-tha. Nếu cứ theo như ý các ngươi làm thì thành ra các ngươi lại buộc cho vợ chồng ta cái tội phản-nghịch đó. Các ngươi nên mau mau giải-tán đi, kẻo ta cũng không thể tha các ngươi được.

Các gia-binh nghe nói đều khóc ỏa lện mà rằng :

— Dạ dám bẩm lão-gia và vương-phi ! chúng con chịn ơn cơm nặng áo dày trong bấy lâu nay, ngày nay lão-gia và vương-phi vào ngục thì chúng con xin tình-nguyện cùng nhau theo chết.

Nói xong, liền bỏ cả gươm xuống. *Tế-vương* thấy vậy, cũng phải khen-ngợi mà rằng :

— Quốc-trượng đối với quân-sĩ, còn có lòng nhân-từ, khiến cho chúng phải cảm phục như vậy thì khi nào lại nỡ phụ ơn triều-đình. *Nội-giám Mã thuận*, thật đã vu oan cho kẻ trung-thần. Ngày nay việc đã bầy ra đường này, khó cứu lại cho được, dù là tội phải tâu với thánh-thượng để giải oan cho quốc-trượng mới xong.

(Còn nữa)

NĂM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 1785 MỖI SỐ : 0$02 NGÀY THỨ HAI 5 FÉVRIER 1923

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

HANOI

DEPOT LEGAL IMPRIMERIE

ANNONCES

Décomptées à raison de 2 lignes au cen-